

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/1.
Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi
št. 2034.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2498Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem čeku, zavodu: Ljuba-
na št. 11.848 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.247.

Ljubljana, 19. maja.

Nove oblastne samouprave stojijo in padejo s svojo finančno neodvisnostjo. To so tvorci zakona o oblastnih samoupravah — in SDS si šteje v zaslu- go, da je bila pri tem delu nositeljica ideje zdrave samouprave — dobro ve- deli in so zato obdali finančno sa- mostojnost novih oblastnih samouprav z močnimi garancijami. Glede izdatkov so bile oblastne skupščine po zakonu iz leta 1922. popolnoma avtonomne. Zakon jim predpisuje, kaj se mora vsa- ko leto postaviti v proračun (postavke, ki so samo po sebi umevne in je toza- devni predpis predvsem formalnega značaja), a jim prepušča svobodne ro- ke, da same ocenijo, katere potrebe oblasti je treba upoštevati v proračunu ni v kakšni izmeri. Vlada se po zakonu iz leta 1922. v to vprašanje sploh ne more vtikati in minister financ ima pravico pregledati proračun izdatkov le v toliko, da kontrolira ali so upoštevane gori omenjene obligatorične pos- tavke. Delikatno vprašanje dohod- kov, kjer lahko pridejo v konflikt interesi države in oblastnih blagin, je v zakonu iz l. 1922. rešeno s kompromisom, ki ni ugoden. Oblastne samouprave imajo pravo svobodno razpolagati z do- hodki svoje imovine, one imajo davčno samostojnost glede doklad na vse dr- žavne neposredne davke s prirezi vred do 50 odst. njihove višine, morejo na- jemati po svobodnem predvračun po- srojila do 10 milijonov Din in odsvajati imovino do vrednosti 1 milijona. Se- le preko te granice pričanja kontrola, od- nosno odobritvena pravica ministra fi- nanc, ki se nanaša, dokler ne bo izdan obli zakon tudi na samostojne davšči- ne in takse. V okviru vseh teh navede- nih določb je imela oblastna samoupra- va, kakor se vidi, svobodno polje. Obe slovenski oblasti ste, vsaj letno, imeli tudi še poseben izvor dohodkov na raz- pologo: mogli ste s pravnega stališča dobro utemeljiti zahtevo, da država prenese na oblastne blaginje one dav- ščine, ki so bile nekaj delne, a pozneje inkamerirane (podržavljene).

Zakon o oblastnih samoupravah je torej ustvaril trdne temelje za finančno avtonomijo novih oblasti ter je strogo ogradil nadzorstvo in kontrolno pravico države birokracije nad gos- podarstvom samouprav. To veliko pridobitev, na kateri se je moglo korak za korakom zidati naprej, je kleroradikal- ska vlada 17. februarja tako rekoč z enim samim zamahom podrla. Zloglas- na uredba o oblastnih in srezkih pro- računih je ukinila vso finančno sa- mostojnost novih samouprav, odpravila je proračunsko neodvisnost oblastnih skupščin ter je postavila celokupno gospodarstvo obnovljeni dežel pod diktaturo finančne birokracije. Vrhovni gos- podarstvo oblastne samouprave je postal finančni minister, ki je dobil pravico, da odobrava ali ne odobrava vsak sklep oblastne skupščine, tikajoč se samo- upravnega gospodarstva in katerega je oblastni proračun izročen na milost in nemilost. Zaman so napredni poslan- ci zlasti v ljubljanski skupščini svarili pred posledicami te usodepolne uredbe, zaman so — opozarjali na njeno očit- no nezakonitost — pozivali klerikalno večino, naj se pravočasno postavi v bran ter izkaze odločitev Državnega sveta, ki ni mogla biti sporna. Dobivali so hladne ali celo porogljive odgovore, klerikalni ministri in poslanci pa so se požužili, da so to strahovito uredbo uzakonili v finančnem zakonu ter ji ta- ko dali definitiven karakter.

Dočim so tako na eni strani priprav- ljali avtonomiji vrv birokratičnega cen- tralizma, so pa na drugi strani v oblast- nih skupščinah kovali in sestavljali bu- džete, kakor da se ni ničesar zgodilo. Dobro vedo, da nimajo nobenega si- gurnega pokritja, so veselo grmadi- li med izdatke milijon za milijonom in norce brili iz stvarne kritike opozicije. Če so napredni poslanci opozarjali, da je treba sestaviti realen proračun, v katerem ne bo izdatkov, ki jih ni mo- gče kriti, so klerikalci odgovarjali, da gre za proračunski program, ako pa so potem napredni poslanci s svojimi pred- logi skušali ta »program« spopolniti, so bili zavrnjeni, da proračun ne prenese novih obremenitev! In tako se je kon- čala frivolna klerikalna igra s sklepom, ki predvideva nad 50 milijonov potreb- ščin. Prišel je lov za dohodki. Utemlje- ne predloge opozicije, da naj se pred- vsem zahteva prenos bivših deželnih davščin, je večina odklonila, češ to je premalo in nesigurno, ker bo prihodnje leto najbrž že novi davčni zakon, zato pa je krepko pritisnila na davčni vijak ter sklenila davek od blaga, ki se tovo- ri v vagone ter takso na kinovstopnice. Pri tem je večina popolnoma in vedo- ma (saj je bila od opozicije opozorjena!) prezrla določbe zakonitih uredbe, ki izrecno predpisuje predhodno dovolje- nje finančnega ministra za take sklepe ter se je tudi tu izkazala kot skrajno lahkomiiselna. Pokrile je za ogromno ve- čino izdatkov pa je prepustila božjim rokam, t. j. prispevku države.

Tako je nastal proračun, ki je klasi-

Fašisti se zopet napihujejo

Dočim je dobil naš poslanik Rakić navodila za mirno direktno poravnavo, obnavlja fašistični tisk naročeno kampanjo proti naši državi, topot predvsem proti Slovincem in Hrvatom. — Nove izmišljotine «Giornala d'Italia». — Zanimive izjave dr. Laze Markovića v Londonu

Beograd, 19. maja. p. Naš poslanik v Rimu Milan Rakić, ki je pred dnevi prispel v Maribor nasproti znanemu ministru dr. Marinkoviću in ga spremljal do Zagreba, je z orijent ekspresno snoči odpotoval v Rim. Kakor zatrjuje- jo poučeni krogi, je poslanik Rakić do- bil navodila, da sondira teren za di- rektne razgovore med Rimom in Beogradom.

Rim, 19. maja. o. Poluradna »Tribu- na« se danes v životvorniku peča z vpra- šanjem odnošajev med Jugoslavijo in Italijo. Pravi, da se je jugoslovski tisk v zadnjem času prilično pomiril in da je popustil v svoji neizprosnosti gonji proti Italiji. Tako pomirjenje morda ne odgovarja slovenskim interesom, pravi »Tribuna«, pač pa odgovarja pravim jugoslovskim interesom, ki niso v nasprotju z interesi Italije, kajti Ju- goslavija ne sme biti slepo naperjena pro- ti Italiji. Jugoslavija je že večkrat po- skušala, da svojo politiko proti Italiji uredi, toda ta politika se je zmirom ponesrečila, kakor ji tudi ni uspela zadnja gonja proti Italiji, kateri je da- la podlago s trditvijo o nekaki imperi- jalistični politiki Mussolinija. Hrvatsko slovenska konstrukcija jugoslovne zunanje politike je nenaravna in je umetna. To umetno politiko mora Ju- goslavija odložiti, nakar ji bo uspela prava orijentacija, ki bo njej sami v največjo korist.

Rim, 19. maja. l. »Giornale d'Italia« je pričela zopet strašiti z jugoslovskimi vojaškimi pripravami ob albanski meji. Danes priložuje dopis svojega poročevalca iz Tirane, Orsinija, ki je napravil nova odkrit- ja o jugoslovskih pripravah na škodo re- žima Ahmeda bega Zogu. Orsinij pravi, da si Jugoslavija na vso moč prizadeva, da bi v Albaniji zanimala državljansko vojno in uničila obnovitveno delo, katero je pričel Zogu. Podpirajoča se vrše na albanskih tleh z velikimi sredstvi in to kljub čuječno-

sti albanskih oblast. Komitaši ob meji so v popolni pripravljenosti in čakajo samo na ugoden trenutek, da vpadajo na albanski teritorij. Vojaške priprave vodi bivši jugoslov- ski general Martinović in bivši črnogor- ski general Vešović. Na koncu svojega do- pisa je Orsinij dolad, da so vse te priprave zelo tajne, tako da bi jih površen opazova- lec sploh ne mogel ugotoviti.

London, 19. maja. l. Semkaj je te dni pri- spel bivši jugoslovski minister dr. Laza Marković, direktor beograjske »Samoupra- ve«, ki je podal novinarjem o italijansko- jugoslovnske napore med drugim:

Vseled prizadevanja drugih evropskih vlad so se odražala med Jugoslavijo in Italijo znatno umirila. Zaenkrat gre za bolj navi- dežno kakor pa za realno umirjenje. Jasno je, da se bodo ti odnošaji popolnoma kon- solidirali, čim se prične direktna pogajanja med Beogradom in Rimom.

Jugoslavija nima namena, da se zanima za Albanijo v onem smislu, kakor se to pred- postavlja v Italiji. Jugoslavija je pripravle- na v tem oziru ponuditi vsakovrsten dokaz. Po drugi strani je Italiji le do tega, da ohrani neodvisnost Albanije. Težave lahko na- stanejo samo v slučaju, da Italija poizkuša pridobiti v Albaniji posebno privilegijano stališče, s čimer bi zmanjšala neodvisnost te države.

Dr. Laza Marković je nato omenil, da iz- ginja na Balkanu stari šovinizem, ki so ga izkoriščale razne države in da stopa na nje- govo mesto nekaka balkanska antanta. Raz- govori, ki se sedaj vrše v Budimpešti in v Sofiji in pri katerih sodelujejo tudi zastop- niki Jugoslavije, bodo služili izdelavi take pogodbe. Ako hočemo doseči tako antanto, je potrebno, da se Italija ne poslužuje Al- banije, da prodre na Balkan.

Jugoslovski narod in tisk naše države, je končal dr. Marković, sta za hip menila, da Anglija podpira Italijo v njeni balkan- ski politiki. Srečen sem, da sem ugotovil, da je to bila zmeta. Na drugi strani je tudi v Londonu mnogo ljudi mislilo, da je bilo naše postopanje napram Albaniji dvomljivo. Naš narod se nikoli ne bo dotaknil ne- odvisnosti Albanije.

Madžarska kri za fašistično Italijo

Burna seja madžarske zbornice

Madžarski socialisti za zblizanje z Jugoslavijo in za prelom s fašistično Italijo. — Grof Bethlen v zadregi. — Izjavlja, da po- godba z Mussolinijem ni naperjena proti nobeni državi!

Budimpešta, 19. maja. s. Danes se je vršila v poslanski zbornici debata o italijansko - madžarski prijateljski po- godbi. Poslanec Oester je izjavil, da je pogodba zgrajena na trdni zgodovinski, politični in gospodarski podlagi. Soci- jaldemokratski poslanec Varnay je izjavil, da protestira njegova stranka najodločneje proti tej pogodbi, ker veže Madžarsko na politično inficirano vlado.

(Veliko razburjenje med vlado in vlad- nimi strankami.) Varnay, ki ga je pred- sednik zbornice radi izrazov, ki so bili žaljivi za italijansko vlado, večkrat po- klical k redu in ki ga je zbornica končno izročila imunitetnemu odboru, je na koncu svojega govora zahteval

zblizanje z Jugoslavijo in prelom s fa- šistično Italijo.

Nato je povzel besedo ministrski predsednik grof Bethlen, ki je izjavil: Protestiram najodločneje proti tonu, ki ga je rabil poslanec Var- nay napram državi, s katero smo v pri- jateljski zvezi in proti njenemu prve- mu državljniku. (Burno odobravanje na desnici. Člani zbornice, izvemši soci- jalne demokrate, so vstali ter priredili dolge manifestacije za Italijo.)

Grof Bethlen je nadaljeval: Poslanec Varnay je s svojim govorom dokazal, da ni v njegovih žilah niti kapljice ma- džarske krvi. (Odobravanje na desnici, socialni demokrate ostro protestirajo. Predsednik zbornice je prosil ministr- skega predsednika, naj se poslužuje tona, ki ne nasprotuje dosedanjim pa- rlamentarnim običajem. Ta prošnja pred- sednika je izjavila

čen primer nesmotnega in lahkomišel- nega gospodarstva.

A minister financ more sedaj z zado- ščenjem reči: ali vidite kako utemelje- na je uredba od 17. februarja? In kar videti je s kakšno vneto pregleduje oblastne proračune in s kako pojačano avtoriteto daje poduk oblastnim samoupravam o tem, kaj se sme in kaj se ne sme. Ljudstvo pa, ki se je že balo, da bo zopet dobilo na grbačo novih bren- men in kateremu so klerikalci toliko lepega pripovedovali o avtonomiji, se- danj gleda v birokratični finančni cen- tralizem trezne gospodarje in — skoraj bi rekli — svoje rešitelje pred ne- razumnostjo ljubljanske deželne go- spode.

Rezultat prve periode praktičnega izvajanja avtonomističnega programa

burne simpatijske manifestacije Bethle- nu in Mussoliniju.)

To je gotovo, je nadaljeval grof Beth- len, da poslanec Varnay ni govoril v imenu naroda. Madžarski narod nima s takimi čustvi, kakor jih je pokazal poslanec Varnay, nič skupnega. Seda- nje odnošaje med obema državama bo- sta pozdravila madžarski in italijanski narod, neglede na to, kdo bo šel ita- lijanske vlade. Razen socialnih demo- kratov ne vidim nobenega na Madžar- skem, ki bi bil proti tej pogodbi. So- vražni ton, ki se ga poslužujejo social- ni demokrate na vsem svetu, izvira iz znanega vrela. Madžarska zunanja po- litika ima miroljubne cilje.

Madžarsko-italijanska pogodba ni na- perjena proti nikomur.

Pogodba stremi le za to, da se doseže sodelovanje obeh narodov na gospos- kskem polju ter da bi se za rešitev in odstranitev vseh eventualnih diferenc med obema narodoma sklenila razso- diščna pogodba. Vse kombinacije, da ima ta pogodba kako ost proti kateri- koli državi

so popolnoma izmišljene.

V pogodbi se ne sme videti niti kako motenje miru, niti kaka ost. Pogodba pomeni le, da obstajajo med madžar- skim in italijanskim narodom skupni interesi, ki se bodo tudi v bodočnosti uveljavili. (Socialni demokrate so ne- prestano prekinjali govor ministrskega predsednika.)

Končno je zbornica, izvemši social- ne demokrate, z velikim navdušenjem in manifestacijami za Italijo in Mussol- nija sprejela in odobrila pogodbo.

SLS se sedaj da dobro pregledati: naj- prvo so se klerikalci štiri leta borili proti uredbi samouprav, nato so jih, ker so postali njihovi politični gospodarji, proglasili za dragoceno pridobitev, a so istočasno z uredbo od 17. februarja poskrbeli, da se poderejo stebri te pri- dobitive. Končno so s sprejetjem lah- komiselno sestavljenega proračuna iz- zvali, da se more sedaj beograjska bi- rokracija do skrajnosti posluževati opasnega orožja, ki so ji ga z zakonje- njem uredbe potisnili v roko.

Beograjske vesti pravijo, da bo fi- nančni minister v celem obsegu zavrnil proračuna mariborske in ljubljanske oblastne samouprave. To je res dosto- jen zaključek prvega obdobja klerikal- nega dela v oblastnih skupščinah.

„Entente cordiale“ oživljena

Najvažnejši dogodek po Locarnu

Povratak Doumerguea in Brianda. — Prisrčno slovo od Lon- dona. — Oficijelni komunike ugotavlja popolno soglasje. — Chamberlain in Briand sta razpravljala tudi o našem konfliktu z Italijo

London, 19. maja. (s-lo.) Predsednik Doumergue in zunanji minister Briand sta danes po končanih oficijelnih pose- tih odpotovala v Francijo.

Pri odhodu se je zbrala na kolodvoru Viktorija odlična družba. Prisoten je bil pri slovesu tudi angleški kralj v spre- stvu princova. Briand in Chamberlain sta imela še zadnji razgovor, kralj pa se je razgovarjal s predsednikom Dou- mergueom. Slovo kralja s predsedni- kom je bilo zelo prisrčno. V Doverju so se civilni in vojaški zastopniki pri- srčno poslovili od predsednika. Parnik, s katerim so se vračali francoski gosti, je spremljala preko Rokavskega zaliva flotila rušilcev.

London, 19. maja. (a-le.) Glasom ko- munikeja, ki ga je objavil Foreign Ofi- ce o včerajšnjem popoldanskem sestan- ku med Chamberlainom in Briandom, sta oba državna razpravljala o vseh perečih problemih mednarodne politike. Komunike ugotavlja, da vlada med an- gleškim in francoskim naziranjem po- popolno soglasje. Zunanja ministra sta pri tej priliki ponovno ugotovila trdnost francosko-angleške antante in spoznala, da tvorita ta antanta najsigurnejše temelje za evropski mir. Radi tega bosta obe državi z vsemi silami delali na to, da se francosko-angleška antanta še bolj ojača in medsebojni odnošaji kar najbolj poglobijo.

V zvezi s komunikejem, ki je bil ob- javljen o včerajšnjem sestanku med Chamberlainom in Briandom, se izve, da sta razpravljala o izpraznitvi Po- renja, o kitajskih problemih, o odnoša- jih do Rusije, o tangerskem vprašanju ter o italijansko-jugoslovnskem kon- fliktu. O vseh teh vprašanjih sta si zu- nanja ministra obrazložila politiko in naziranja svojih vlad, ki se v glavnem popolnoma ujemajo. V tangerskem vprašanju med Francijo in Italijo še ni dosežen kompromis. Kitajsko vprašanje je v trenutni stagnaciji in zato Anglija v bližnji bodočnosti ne namerava nič- sar podvzeti. V razgovoru o jugoslo-

vensko-italijanskem konfliktu je Cham- berlain naglasil, da Anglija ne namera- va podvzeti nobene intervencije, ki bi lahko motila italijansko-angleško odno- šaje. Glede Porenja je Briand izjavil, da namerava Francija izvesti reorga- nizacijo okupacijskih čet v toliko, da zniža okupacijske stroške, ki jih mora plačevati Nemčija. Obe državi bosta vodili politiko v duhu Locarna in ne bo- sta sklepali nikakih zvez ali političnih kombinacij, ki bi bile po vzorcu pred- vojnih naperjene proti tretjemu. Mir v Evropi mora soneti na skupnem sode- lovanju Nemčije, Italije in francosko- angleške antante.

»Times« povdarja, da je angle- ško-francoska antanta važno dopolnilo locarnske pogodbe, ki stremi za mi- rom na čim večjem ozemlju. V ta na- men sta Francija in Anglija tesno so- delovali in pritegnili v svoj krog tudi druge narode. V tem dejstvu leži re- alen pomen obiska francoskega pred- sednika v Londonu.

Pariz, 19. maja. s. »Matin« poroča iz Londona: Chamberlain in Briand sta imela politični razgovor, kateremu je prisostvoval tudi francoski poslanik v Londonu. Kakor se zagotavlja, je Bri- and pri tem opozarjal na zadnje izja- ve francoske vlade, ki jasno dokazu- jejo, da je Francija odločno proti ko- munistični propagandi.

Glede tangerskega vprašanja je Chamberlain, katerega veže s špan- skim kraljem osebnost prijateljstvo, sku- šal posredovati med Madridom in Pa- rizom. Kar se tiče albanskega konflik- ta, je bil zamužen najugodnejši trenotek. Lani v septembru bi bila zadosta- vala samo ena beseda Chamberlaina, da se odstrani nevarnost. Sedaj se je doseglo, da je Mussolini obljubil, da bo sprejel jugoslovnskega poslanika po njegovem povratku iz Beograda.

»Petit Parisien« čestita Briand- u in Chamberlainu na doseženem uspehu.

Razumljiva nervoznost v Rimu

Zaradi obnovitve angleško-francoskega prijateljstva. — Novi napadi na Francijo

Rim, 19. maja. d. Posetu predsednika francoske republike Doumerguea v Londo- nu, zlasti pa sestanku Chamberlaina in Brianda, posvečajo politični krogi največ- jo pozornost. V fašističnih krogih vlada bojazan, da bi zblizanje med Francijo in Anglijo odtujilo Anglijo od Italije, ki se je v zadnjem času skoraj popolnoma na- slonila na angleško prijateljstvo in si tako zlasti v svoji diplomatski akciji proti Ju- goslaviji zagurala kar najbolj proste roke.

Tisk očividno po intencijah vladnih kro- gov naglašja, da dogodki v Londonu nika- kor niso tako važni, kakor naglašajo fran-

coski listi ter si z vsemi sredstvi prizade- vajo, da zabišejo vznemirjenje, ki je za- vladalo v Rimu. Tako se tudi tolmajoči pretirani izrazi zadovoljstva nad zbliz- njem med Francijo in Anglijo, pri čemer pa razpravljajo listi o obstoječih diferenc- cah med Francijo in Anglijo na način, ki temu razpoloženju nikakor ne odgovarja in ki je za Francijo vse prej nego prijazen. V prvi vrsti se povdarja, da je ostala An- glija slej ko prej prijateljica Italije in do- sledna svoji dosedajni politiki, dočim naj pomeni obisk v Londonu spremembo poli- tičnega pravca v Franciji v cilju prilago- ditve h angleškemu stališču.

Nova avstrijska vlada

Dunaj, 19. maja. (sd) Na današnji seji na- rodnega sveta je bil z vsemi 94 glasovi krščanskim socialcem, velenemcem in kmet- ske zveze proti 70 glasovom socialistnih de- mokratov izvoljen Seipelov kabinet.

Vlada je sestavljena takole: Zvezni kan- celar dr. Seipel, podkancelar Karel Hartleb, prosvetni min. Rihard Šmitz, socialna politika dr. J. Resch, narodna obramba Karel Baugoin, trgovina in pro- met dr. Hans Schürff, finance dr. Viktor Kleinböck, poljedelstvo Andrej Tha- ler, minister brez portfelja dr. Hans Ding- hofer, ki pa bo najbrže prevzel pravosod- no ministrstvo.

Kot značilno v današnji debati se mora povdarjati, da so kancelar dr. Seipel v vlad- ni izjavi in tudi govorniki večinskih strank stavili v ospredje vprašanje združitve Av- strije z Nemčijo, kar je vsekakor v zvezi z ojačenim nacionalnim krilom vladine veči- ne.

Vladna izjava je vsebovala tudi sledeči pasus: Alarmantne vesti o napetosti med dvema sosednima državama, ki so v veli- kem delu avstrijskega prebivalstva izzvale veliko skrb, so se izkazale kot pretirane. Av- strijska vlada upa, da se bo vladama teh dveh držav posrečilo ohraniti mir. (Zadnji del poročila je očividno pokvarjen. Op. ured.)

Zasedanje Sveta Društva narodov

Zeneva, 19. maja. s. Prihodnje zasedanje Sveta Društva narodov je sklicano za 13. junija v Zenevo.

Beda posaarskih rudarjev

Saarbrücken, 19. maja. s. Več tisoč ru- darjev je danes brez navodila svojih or- ganizacij zapustilo delo ter priredilo protest- na zborovanja proti gospodarski bedi ru- darjev.

Italijanski načrti na Jadranu

Newyork, 19. maja. d. Konference o raz- orožitvi na morju, ki bo otvorjena dne 20. junija, se bo udeležila tudi Italija, ki bo poslala na to konferenco svojega opa- zovalca. Aktivno udeležbo na konferenci je Italija odklonila, ker nikakor ne opu- stiti svojih načrtov na Jadranskem morju.

Fašistična pomorska demonstracija

Sušak, 19. maja. n. Na Reko sta dospeli italijanski podmornici S XII in S XIV. Po končanih svečanostih v Trstu prispe na Reko večje število italijanskih morskih edinic. Velikih svečanosti v Trstu, ki se vrše od 22. do 26. t. m., se udeležijo 114 raz- nih italijanskih pomorskih vojnihi edinic.

Nemčija in kolonije

Bruselj, 19. maja. d. Kakor se izve iz di- plomatskih krogov, je nemška vlada potom svojega tukajšnjega poslanika podvela pri belgijski vladi korake, da si zagisura man- dat Društva narodov v mandatni komisiji. Enake korake namerava storiti Nemčija tu- di v Parizu in Londonu. Mandat Nemčije bi padel sicer na račun Belgije, vendar pa se v poučenihi krogih povdarja, da se Fran- cija v načelu s tem strinja. Kako stališče bo k temu zavzela Belgija, še ni znano. Za- trjuje pa se, da Anglija ne kaže nikakega razpoloženja za te želje Nemčije.

Iz francoske zbornice

Pariz, 19. maja. s. Zbornica je danes po- poldne pričela razpravo o treh novih voja- škiz zakonih glede nove vojne organizaci- je. Komunist Marthy je z ozirom na izja- vo, ki jo je podala ruska delegacija v Ze- nevi, predlagal, naj se razprava o teh pred- logih odlogi. Predlog je bil odklonjen s 415 proti 31 glasovom.

Borba za volitve in proti volitvam

Vlada v težki situaciji, ker so radikali proti volitvam, demokrati pa za volitve. — Tudi zunanje politična situacija še ni zrela za odločitev glede volitev. — Pot ministra dr. Marinkovića v Vrbačko Banjo

Beograd, 19. maja r. Danes se je zbralo v Narodni skupščini precejšnje število narodnih poslancev. Posebno živahno je bilo v radikalnem klubu. Največ se je govorilo o predstojateljskih volitvah. Radikali ne verjamejo v časopisne vesti, ki jih ponavljajo celo »Vreme« in ki zatrjujejo, da bodo volitve razpisane na dan 15. septembra. Dopoldne se je mnogo govorilo tudi o memorandumu, ki ga radikalni poslanci pripravljajo in ki ga hočejo izročiti predsedniku Narodne skupščine. V tem memorandumu hočejo radikalni poslanci nastopiti proti sedanjim volitvam in protestirati proti razpisu volitev. V političnih krogih se tudi sicer opaža, da se danjšnji volitvi politični položaj izmika iz rok. To opažajo zlasti demokrati, ki ne prikrivajo svoje nevolje. Demokratiški ministri imajo stalne konference, na katerih se razgovarjajo o načinu, kako naj opravičijo pred stranko svoj poraz v vprašanju volitev. Po drugi strani pa kažejo pasivnejši živahnejši aktivnost. To čuti i predsednik vlade Velja Vukičević, ki se skuša umakniti odkritemu boju. Tudi vprašanje spora med bosan-

skimi radikali in muslimani je še vedno odprto. Iz vladnih krogov se priznava, da je izključena vsaka možnost kompromisa.

Po informacijah iz vladnih krogov odputuje jutri zunanji minister dr. V. Marinković v Vrbačko Banjo, da kralju poroča o zunanji situaciji. Jutrišnja avdijenca zunanjega ministra pa ima po mnenju političnih krogov bolj notranji značaj in bo značilnejša za nadaljni razvoj notranje politične situacije. Zunanji minister dr. Voja Marinković potuje v Vrbačko Banjo, da izravna neugodno situacijo, v kateri se nahaja vlada, ki ni mogla dobiti volilnega mandata. Nocoj pišejo »Novosti«, da se odlašajo vprašanje volitev radi zunanje in notranje situacije. »Novosti« trdijo, da se delajo težave v tem vprašanju od strani radikalov, ki so proti volitvam in zatem od strani finančnega odbora, ki še ni končal svojih poslov, največja ovira po mnenju »Novosti« pa je neodločno postopanje italijanskih fašistov, katerih še se noče razgovorjati z Beogradom, kakor bi se spodobilo.

Ves finančni odbor za komercializacijo državnih pridobitnih podjetij

Po zakonu o državnem računovodstvu ni mogoče voditi pametno in pravilno gospodarstvo

Beograd, 19. maja p. Po seji zakonodajnega odbora se je v dvorani Narodne skupščine takoj pričela plenarna seja finančnega odbora. Minister javnih del dr. Mija Šumenković je podal odboru nekatera pojasnila, nakar so bili soglasno sprejeti krediti za regulacijo reke Nišave in za dograditev amfiteatra medicinske fakultete v Beogradu. Razvila se je živahna debata k členu 10. finančnega zakona o administraciji državnih pridobitnih podjetij. V debato so posegli skoraj vsi člani finančnega odbora. Naglašali so nujno potrebo reorganizacije uprave državnih pridobitnih podjetij ter so se vsi člani odbora izjavili proti temu, da bi država še nadalje vodila ta podjetja po dosedanjih metodah naglašajo, da je po za konom o državnem računovodstvu nemogoče pametno in pravilno gospodarstvo. Tudi za državne pridobitne ustanove je treba uporabljati načelo komercializacije. Država mora samo upravljati, ne pa voditi trgovske posle. Večina članov je predlagala, da finančni odbor natančno prouči poslovanje posameznih državnih posestev in pridobitnih podjetij. Izvolili se imajo posamezne sekcije, ki bi zbirale v tem oziru material in stavile primerne predloge. Končna odločitev pa je prepustena finančnemu odboru. Zanimiv predlog je stavil poslanec dr. Behmen, da se vsa državna pridobitna podjetja odstopijo dotičnim oblastnim skupščinam. Predsednik finančnega odbora dr. Radović je v razsumaju debate naglašal, da bo o rezultatih te debate obvestil kraljevsko vlado in je za to, da člani finanč-

Pred volitvijo Državnega odbora

Beograd, 19. maja p. Vprašanje volitev Državnega odbora, ki pride jutri na dnevni red seje finančnega odbora, je bilo danes tudi predmet razprave ministrskega sveta. Vlada se glede tega vprašanja še ni definitivno odločila. Obstojajo razne možnosti. V slučaju sporazuma med radikali in demokrati zahtevajo demokrati enako število mest v Državnem odboru z radikali. To je v razmerju 7 proti 7. To za slučaj, da se opozicija sodelovanja v državnem odboru ne udeleži. Če opozicija pristane na sodelovanje v tem odboru, se ji prepusti 4 mesta, dočim naj bi se radikali in demokrati dalo vsakemu po pet mest. Nasprotno pa so radikali pripravljeni dati demokratom le tri mesta. Tudi vprašanje, po katerem principu naj se izvede volitev v Državni odbor, še ni definitivno rešeno. Ali naj se voli po večinskem principu, ali po proporcijem. Vladni krogi naglašajo, da je treba opozicijo omogočiti, da se pritegnejo njeni člani v Državni odbor, ker ima opozicija med svojimi vrstami strokovno sposobne poslanece. Opoziciji bi se naj prepustila tri do štiri mesta.

Pred hudimi borbami v SLS

Poslovno ozadje dr. Stanovnikove izključitve iz SLS. — Izjava dr. Natlačena, nedavnega odvetniškega kompanjona dr. Stanovnika v zagrebških »Novostih«. — »Domoljub« že poziva na bojkot dr. Stanovnikove pisarne

Z dr. Stanovnikovo izključitvijo tudi formalno otvorjeni razkol v SLS obeta pravzaprav odkritja. Vse kaže, da se bo v kratkem pred javnostjo pokazalo, kdo v SLS, kakšni interesi prevladujejo v vodstvu te stranke in kaj je prav za prav za ideali v SLS.

Dr. Stanovniku se že mora priznati, da se je v Ljubljani veliko trudil za SLS. Njegova zasluga je, če je stranka po volni prodrla tudi v Ljubljano, kjer si je ustvarila relativno močno organizacijo. Na vsak način pa je gotovo, da se mora dr. Korosec za svoj skupščinski mandat zahvaliti dr. Stanovniku osebni akciji in agitaciji. Dr. Natlačena pri tem delu seve javnost ni videla.

Zato je razumljivo, da je nastal med dr. Stanovnikovi pristavi v Ljubljani hud odpor proti vodstvu SLS. Čujemo, da so njegovi prijatelji odložili vse funkcije v stranki in da se pripravljajo na ostro borbo proti gospodom v vodstvu SLS, ki so postopali proti dr. Stanovniku. Zlasti zamerjajo, da se je dr. Stanovnika z enostavno časopisno notico izključilo iz stranke in da se se zdaj pograbilo proti dr. Stanovniku tudi po sredstvih, s katerimi naj se izpodbija dr. Stanovniku existenco kot odvetniku.

Po drugi strani tudi vodstvo SLS ne miruje in se dobro zaveda resnosti položaja v SLS, ki stoji radi dr. Stanovnikove afere pred težkimi notranjimi borbami. To nam svedoči tudi izjava, ki jo objavljajo večerajšnje zagrebške »Novosti«. To značilno izjavo je podal tako rekoč v imenu SLS njen prvi in poslednji podpredsednik, ljubljanski odvetnik dr. Natlačena. To dr. Natlačeno izjavo bomo boljše razumeli, ako upoštevamo, da je bil dr. Natlačen do nedavnega kompanjon dr. Stanovnika in da sta oba vodila dobrodošlo odvetniško pisarno. Ta poslovna zveza je prav dobro prosperovala, saj je razumela na izdatno strankarsko klijentelo SLS. Izjava dr. Natlačena pa se glasi:

»Predvsem upoštevam, da pripisuje javnost izjavi dr. Ivana Stanovnika, ki so jo objavile »Novosti«, daleko preveliko pomenobnost. V krogu SLS se tej izjavi ne pripisuje nič več važnosti, kot le toliko, da se je dr. Stanovnik s svojo izjavo iz SLS sam definitivno izločil. Njegovi lastni ožji politični prijatelji povsem pravi-

no ocenjujejo nastop dr. Stanovnika in so se od njega ločili. Uverjen sem, da bo imela SLS vsled tega glede na razmere samo koristi.

Kot vzrok za svoj nastop navaja dr. Iv. Stanovnik samovoljno duhovščino in klerikalizem, ki baje odločuje v SLS. Na to naj podam kratko pojasnilo: »SLS je po svojem ustroju kakor tudi po svoji zgodovini tako demokratična, da je težko katera stranka v Jugoslaviji bolj demokratična. V njej se vsak posameznik kakor tudi posamezni stan lahko uveljavi; kdor je sposobnejši in kdor več dela, tistemu gre tudi večji vpliv. Socijalni, gospodarski in kulturni program SLS je zasnovan na načelih krščanstva. Slovenska inteligenca je bila v času, ko je SLS začela nastopati, po veliki večini svobodnomislilno orijentirana. Naravno je vsled tega, da je zlasti v prvi dobi SLS stopala v njej duhovščina vidno v ospredje, ker je ta tvorila pretežno večino strankinih javnih delavcev-inteligentov. Kakor pa je raslo število katoliško orijentirane inteligence, tako je duhovščina stopala v stranki v ozadje in v čast duhovščini hodi konstatirano, da je dosledno kazala tendenco, naj lajška inteligenca zavzame v politiki vodilno mesto, kjer je to glede na razmere sploh mogoče. Danes more govoriti o samovoljni duhovščini ali o klerikalizmu v SLS samo tisti, ki razmer v SLS popolnoma nič ne pozna ali pa hoče te razmere iz gotovih motivov napačno prikazati.

Prinášamo dr. Natlačeno izjavo v doslovnem prevodu in se za danes ne maramo spuščati v njegovo advokatsko razlaganje načel krščanstva. Mi pravimo kratko, da bi ta krščanska načela pri marksizem lajškem voditelju SLS izgledala daleko drugače, če bi ne bila v zvezi z bogato kločmi advokatskimi pisarnami. Zato razumemo tudi odstavek dr. Natlačeno izjave, v kateri šteje duhovščino »v čast, da je dosledno kazala tendenco, naj lajška inteligenca zavzame v politiki vodilno mesto«. Dr. Natlačen je dober humorist.

Borba proti dr. Stanovniku gre dalje in v zadnji številki »Domoljuba« štamo markantno beležko »somišljenikom SLS« glede »odvetnika dr. Stanovnika v Ljubljani«.

»Dr. Ivan Stanovnik in SLS. Prejšnji te-

den je odložil dr. Ivan Stanovnik, odvetnik v Ljubljani, vse politične vloge v Slovenski ljudski stranki. To je posledica nesoglasij med njim in SLS. Načelstvo SLS je v svoji seji dne 8. t. m. te odstopo vzelo na znanje. Nato je dal dr. Stanovnik zagrebškemu hrvaškemu listu »Novosti« izjavo, v kateri nastopa proti duhovščini v SLS. Po tej izjavi ni več smatrali odvetnika dr. Ivana Stanovnika za pristaja naše stranke. Vse disciplinirane somišljenike SLS prosimo, da pri vseh svojih političnih korakih to v polni meri upoštevajo.

Ali naj dodamo tej sliki demokracizma, ki vlada v SLS, kakšen nadaljni komentar? Ali ni dovolj jasen krščanski program, po katerem se ravnamo voditelji SLS?

O krščanskem etosu

piše »Slovenec« in spravlja ta veliki ideal na prav nekakšen način v zvezo s pridržavo politično akcijo SLS. Da pokažemo na nebotično nasprotje, ki vlada med krščanskim etosom in SLS, citiramo najprvo temeljni odstavek »Slovenčevega« članka. List piše:

Svetovni nazor, ki na njem stoji naše kulturno, gospodarsko, socijalno in vsled tega tudi politično gibanje, čigar politična rezultanta je SLS, pa je nazor v smislu krščanskega večnega etosa, delati dobro soljudem ustvarjati dobre in ugodne življenske pogoje za pravilni in uspešni duhovni in telesni razvoj ljudstva.

Najprvo je treba »Slovenca« opozoriti na razliko, ki obstoja v potrežljivih besedah njegovih notranje zlaganih uvodnikov o »krščanskem etosu« in praktičnem političnem delu SLS. N. p.:

Kaj ima krščanski etos skupnega s špijsko in denuncijantsko pisarno ki jo je SLS etablirala v svojem tajstvu prostovoljno in v navdušenju za zmago nemško-avstrijskega orožja? Mar je bil krščanski etos v rekvizitih živine, deželnih pridelkov in kovin, ki jih je Avstrija vršila po zaupnikih in vodilnih možih SLS? Morda je bil tudi krščanski etos kriv, da je ljubljanski škof slavnostno bodril slovenske fante in može na mesarsko klanje ter jim pripovedoval, kolika sreča je umreti v strelskih jarkih? In kaj ima streljanje na Zaloški cesti opraviti s krščanskim etosom? Ali pa:

Krščanski svetovni nazor in pa klerikalno hujskanje našega podeželja z vsemi možnimi in nemožnimi gesli in lopovščinami, klerikalna pobratimja z »brezbožnimi komunisti« na ljubljanskem magistratu, dr. Korosecova zveza z Radčem in Davidovičevimi framažoni, spor med dr. Stanovnikom in dr. Natlačenom radi vodstva v SLS in pa advokatske klijentele, dr. Gosarjeva demontaža socijalne politike, po klerikalni zaslugi odpuščeni železničarji v Ljubljani in Mariboru, na ceste vrženi invalidi, dohodinski davek za zasebne nameštence, raztegnitev ročnega darika na delavstvo v državnih obratih, preganjanje naprednih uradnikov, sleparenje z avtonomijo in slovenstvom, razpust TIO v Ljubljani, nekontrolirana samopasnost SLS v oblasti skupščini ind. t. d. t. d. ...

Kaj ima vse to opraviti s krščanskim etosom? Krščanski etos v ustih naše SLS je čisto navadna farbarija javnosti, ki naj prikrije nesposobno politično in gospodarsko delo voditeljev SLS ali še bolje povedano tistih par desetih ljudi, ki pod firmo SLS sijojo klerikalni politični zvonec, mesto da bi šli na deželo, prevzeli dušno pastirsko delo ali pa se posvečali trdemu delu, mesto da živijo udobno življenje političnih špekulantov, ki izkoriščajo nevedno ljudstvo bodisi za svoje pisarne, bodisi za svojo »politično« karijero. Takto je in ni drugače.

Iz seje ministrskega sveta

Razni resorni krediti. — Pokojnine naših upokojencev v inozemstvu.

Beograd, 19. maja p. Nocoj je bila kratka seja min. sveta, ki je razpravljala o raznih tekočih resornih poslih. Sprejet je bil pravilnik o poslovanju in trošenju novca iz fonda za pobljanje tihotapstva. Ministrski svet je dalje odobril, da v inozemstvu bivajoči upokojenci prejmejo svoje pokojnine za dobo treh let v svojem kraju bivanja. Minister javnih del je odobril pet resornih zadev, namajajočih se na Srbijo. Minister trgovine in industrije je odobril večji kredit za nabavo in namestitve njegovih uradov. Ministru javnih del je dovoljeno, da nastavi deset strojnih inženjerjev in devet tehničnih uradnikov. Prometnemu ministru je dovoljen kredit 280.000 Din za nabavo rezervnih strojnih delov. Za nabavo raznih železnih konstrukcij za železnico Kragujevac-Kraljevo je dovoljen kredit 12 milijonov. Tvrđja Lazar Kostić je izročena zgradba četirje strojne delavnice za 24 milijonov dinarjev.

Politične beležke

Ustanavljanje nove stranke na Hrvaškem

Pogajanja, ki so jih pred nedavnim časom vodili federalisti s frankovci, pravaši, Bučevimi republikanci in radičevskimi dšidenci iz Dalmacije in iz ostalih krajev ter razen tega tudi s klerikalci, so bila končno zaključena. Vse te skupine so pristale, da s tem aranžmanom ne gre samo za volilni blok, temveč da se smatra kot nova politična grupacija. Največje težave pri pogajanjih so delali klerikalci, ki so postavljali take pogoje, da so jih končno federalisti odločili. Na ta način so klerikalci izpadli iz te kombinacije. Zdi se pa, da bo del klerikalne stranke na Hrvaškem vendarle pristopil k novi kombinaciji. Nova stranka se bo imenovala, kakor kako pevsko društvo »Hrvaška sloga«. Nova stranka se bo baje že v kratkem konstituirala.

Iz češkoslovaške politike

Nova stranka slovaških nar. socialistov. O čl. fašisti. Nemška politika v CSR. Pred volitvijo prezidenta republike.

H. — Praga, sredi maja. Stranka poslance Stříbrnega, ki sem o nji poročal v zadnjem dopisu (glej »Jutro« z dne 8. t. m.), je bila v nedeljo ustanovljena. Prenehala je biti opozicija v narodno-socialistični stranki in je stopila na plan kot stranka slovaških narodnih socialistov. Predsednik nove stranke je poslanec Jiří Stříbrný. Člani odbora pa so bivši pristasi narodno-socialistične stranke, ki so iz stranke izstopili ali so bili izključeni. Nova stranka bo stopila že letošnjo jesen v volilni boj za mesta in kmetske občine povsod ondi, kjer bo imela svoje organizacije. Ne bo se vezala z nobeno stranko, tudi ne z Gajdovimi fašisti ali z ostankom propadle stranke tako zvanih naprednih socialistov. O sodelovanju, oziroma bloku z drugimi strankami se bo razpravljalo šele po volitvah na osnovi volilnih izidov.

Narodni socialisti se v svojih organizacijah pridno posvetujejo, kako bi zaležili razcepjenost v svojih vrstah in prestopanje v stranko Stříbrnega. Kako bo kaj v bodočnosti, se ne da reči; vsaka prognoza je nesigurna.

Odkar govorniki »stranke dela« neprestano napadajo fašiste in se zdi, da so se specializirali na to, da kar najbolj osramote Gajdo in njegove fašiste, so nacionalisti silno ogorčeni nad njimi. V nedeljo se je podala večja skupina fašistov v Beroun, kjer je imel na shodu stranke dela govoriti dr. Bouček. Fašisti so shod razbili in dr. Bouček pretepli. Iz dogodka, ki ni osamel pojav v političnem življenju, zlasti ne ondi, kjer je politično hujskanje in osebnost častikraka tako rekoč obrt, je naredil del tiska veliko senzacijo, tako da se je zdelo, kakor da bi se bil izvršil v Berounu cel pokol, čeprav uradno poročilo jasno ugotavlja, da je bil Bouček zgolj lahko ranjen. Socialisti so izrabili to priliko in so vložili interpelacijo na notranjega ministra. Politični krogi vsi povprek obsojajo nasilje, obsojajo pa tudi neprestano vzbujanje skandalov in izživljajoče hujskanje, ki ima za posledico nasilje; tega pa se oni, ki hujskajo, navadno ne zavedajo.

Nemci na Češkoslovaškem so v zadnjem času razkrili svoje pravo obličje. Medtem ko je iredentistični Heimabund priredil manifestacijo za edinstvo celega naroda ne glede na državne meje in sta na tej manifestaciji govorila za vsenemško edinstvo poslanca Brunar in Knirsch, člana češkoslovaškega parlamenta, je govoril v praškem parlamentu njun tovariš iz nemške nacionalistične stranke Rosche v takem smislu, da bi se bil skoraj odkrito izrekel za sodelovanje Nemcev — tudi nacionalističnih — s Čehi. Vsekakor se je Roschu poznalo, da je nevoščljiv ostalim nemškim strankam za njih aktivno sodelovanje v vladi. V nedeljo so v Libercu, ki slovi kot najbolj zagriženo nemško mesto na Češkoslovaškem, nemški kmetje sprejeli in pozdravili češkega poljedelskega ministra dr. Szelinka, ki jim je ob navdušenem pritrjevanju govoril o interesni politiki in o sodelovanju nemških kmetov s Čehi. Ob istem času so imeli v Toplicah shod nemški socijalni demokratje, pa ne da bi bili zahtevali kakih socijalnih reform za delavstvo! Ne, izrekli so se za sodelovanje s českimi socijalnimi demokrati v narodnostni avtonomiji! Češki socijalni demokratje so izrekli željo po enotni socijalno-demokratski fronti, in sicer iz samih socijalnih razlogov, za zaščito delavstva ne glede na narodnostne momente. Nemški sodrugi so odgovorili na to z nacionalnimi zahtevami. Obe stranki sta si stisnili roke, kakor da se ne bi razumeli, a Nemci bodo še nadalje vodili šovinistično politiko, ki jo dikтира dunajska centrala. Socijalni demokratje so nje ekspozitura, in sicer celo slabo upravljana ekspozitura. V nemškem delavcu v naši državi ni narodnostne mržnje; ali politiko nemške socijalne demokracije na Češkem vodijo socijalni demokratje na Dunaju. Položaj kaže onemoglost in brezdejnost socijalistov; iz nje izhaja poraz za porazom, odkar so se desničarske stranke ob pravem trenutku sporazumele med sabo in vodijo skupno politiko.

V ospredju vsega političnega zanimanja je danes volitev prezidenta republike, ki je razpisana na dan 27. t. m., torej prav na dan, ko se končuje sedemletna funkcijska doba sedanjega prezidenta dr. Masaryka. Po zakonu o volitvi prezidenta republike z dne 9. marca 1920, volijo prezidenta poslanci in senatorji v skupni seji. Volilno pravico ima torej 300 poslancev in 150 senatorjev. Izmed teh 450 članov narodnega predstavništva mora biti pri volitvi navzoča nadpolovična večina, torej najmanj 225 članov. Glasuje se z listki in izvoljen je tisti, ki je dobil 3-5 glasov vseh navzočih volilnih upravičencev. V primeru, da bi pri prvem glasovanju noben izmed kandidatov ne dobil potrebne večine, se pod istimi pogoji vrši takoj drugo glasovanje in šele pri eventualnem tretjem glasovanju odločijo nadpolovična večina, ako bi tu bilo enako število glasov, pa končno odloči žreb.

Znano je, da velja za g. Masaryka izjemna določba češke ustave, ki dopušča njegovo večkratno izvolitev, kar je sicer izključeno. Seveda ni dvoma, da bo g. Masaryk tudi letos izvoljen. Resnega protikandidata sploh nima.

Tokrat ga bodo volile tudi nemške stranke vladne večine in nemški socijalni demokrati so ravno te dni principijsko sklenili oddati svoje glasove Masaryku. Komunisti bodo sicer postavili svojega kandidata, vendar bi pri event. ožjih volitvah glasovali za Masaryka. Nejasno je še stališče slovaških klerikalcev. Odločili so se sprva glasovati proti Masaryku, toda ker so člani vladne večine in bi to postopanje moglo izzvati nesoglasja v vladi, izgleda da bodo prvotni sklep revidirali. Seveda bodo za Masaryka glasovali tudi čl. socijalni demokrati in narodni socijalisti. Prezident, ki se prihodnji teden vrača s svojega potovanja domov, bo izvoljen z ono samoposebi umevno večino, ki je izraz pričnanja, da čl. narod, dokler mu je živ »oče domovine« ne pozna drugega moža, ki bi ga hotel imeti na čelu svoje države.

Odgoditev nemškega parlamenta

Berlin, 19. maja. (be.) Poslanska zbornica je v vseh treh čitanjih sprejela dogovor med Nemčijo, Gdanskim in Poljsko, glede izvršitve čl. 312 versajske mirovne pogodbe o svobodnem mestu Gdanskem. Nato se je odgodila do 14. junija.

Berlin, 19. maja. (be.) Po sprejetju zakona na glede koncesijske pravice za izdelovanje žgalic je bil državni zbor odgoden do 14. junija. Koncesijski zakon glede žgalic skuša opravičiti gospodarski spor med švedskim trustom žgalic in domaćimi svobodnimi družbami, ki izdelujejo žgale.

Odmevi londonske preiskave

London, 19. maja. (lo.) Na vprašanje delavskega poslance Hendersona, ako more podati vlada poročilo o preiskavi v »Čarkusu«, je notranji minister Hicks odgovoril, da je material, ki je v rokah policije, tako obsežen, da ga vlada ni mogla še proučiti. Zaradi tega prosi govornik zbornico, naj potrpi do prihodnjega torika.

Henderson je predlagal, da se temu vprašanju posveti vsa sredi. Ministrski predsednik Baldwin je ponudil kot dan diskusije četrtak, ker je zunanji minister radi neke važne zadeve v sredo zadržan. Z ozirom na vprašanje o položaju načelnika ruske trgovinske delegacije, je zunanji minister Chamberlain odgovoril, da je nastala v tej zadevi mala zmešnjava, ker Kinčukov prednik Klopjanski ni bil samo trgovski zastavnik, ampak obenem tajnik sovjetske misije, ki je kot tak užival diplomatsko imuniteto. Uradni agenti uživajo le ugodnosti, ki so predvidene v trgovski pogodbi. Trgovinski atašeji diplomatskih misij uživajo istotako diplomatske privilegije.

Kitajska državljanska vojna

London, 19. maja. (lo.) V Hankovu je proglašeno vojno stanje. Med prebivalstvom vlada zaradi pohaoda protikomunističnih čet veliko razburjenje.

Kanton, 19. maja. (be.) Krščanski general Fenghuang zmagovito prodira v pokrajini Honan.

London, 19. maja. d. Foreign Office objavlja komunikate, da je angleški zastopnik v Hankovu prekinil vse odnose s hankovsko vlado. Svoj čas je Anglija imenovala svojega posebnega zastopnika, ker se je tamonjska vlada proglasila za suvereno in objavila, da bo spoštovala sklenjene pogodbe in priznala angleške interese. Pred enim mesecem pa je kitajska vlada zasedla vse angleške koncesije in tudi sicer delala take težave, da so se morali angleški državljani zlasti v zapadnih pokrajinah izseliti.

Seja zakonodajnega odbora

Beograd, 19. maja. p. Zakonodajni odbor je na današnji popoldanski plenarni seji nadaljeval razpravo o zakonu glede kazenskopravnega reda. Sprejet je člen 212 do vključno 304. Debat je trajala do 18.30. Jutri se razprava ob 15. nadaljuje. Zakonodajni odbor bo imel najbrže še dve seji, da absolvira zakon o kazensko-pravnem redu.

Slovaški svet

— Lužičko-srbska Matica v Budišinu je slavila letos 80letnico svojega obstanka. Svojo jubilejno skupščino je imela dne 20. aprila. Skupščino je otvoril predsednik dr. Herman, ki je v lepem govoru nazikal zasluge »Matiče Serbek« za lužičkosrbski narod in njega kulturni napredek. Tjajnik je poročal o delovanju društva v preteklem letu ter se ozrl tudi na izvršeno delo tekom prošlih 80 let. Matica izdaja že 80 let svoj letopis, ki ga že 32 let urejajo društveni častni predsednik in znameniti kulturni delavec dr. Muka. Matica je tudi zgradila »Srbaki dome«, v katerem so našla streho in zavetje vse lužičkosrbske narodne društva. O tem podjetju je poročal upravnik CIJ, ki že ta mesec opravlja polnih 80 let. O društvenem gmetnem stanju je poročal blaginjak Vjerab, ki je ugotovil, da so društvene finance razmeroma prav ugodne. Sledila so na to še poročila o narodnem muzeju in o narodni biblioteki. Upravnik muzeja je s posebnim zadovoljenjem poročal, da v preteklem letu posetili muzej tudi nekateri slovaški gosti, in izrazil željo, da bi prijatelji lužičkosrbskega naroda češče prihajali v Budišin. — Lužički Srbi se s težavo vzdržujejo svoje kulturne ustanove, ker so maloštevilni in siromašen narod. Dožnost ostalih slovaških narodov, ki imajo svoje svobodne države, bi bila, da bi ne samo moralno, marveč predvsem gmetno podpirali ta najmanjši slovaški narod, ki je posvečen smrti, ako mu ne bodo v vsakem oziru pomagali njegovi srenejši bratje. Ali bi se ne dalo vsako leto na Češkoslovaškem, na Poljskem, v Jugoslaviji in na Bolgarskem zbrati nekaj milijonov, s katerim denarjem bi se dalo prav znatno okrepiti ogrožene lužičke srbske narodne poudaje? Nemški parlament je nedavno tega notiral 44 milijonov mark za germanizacijo nemških narodnosti, ali bi ne moglo slovaške države kar črtovati pod tem ali onim naslovom za ohranitev slovaškega življa v inozemstvu?

Naši kraji in ljudje

Proslava Iva Vojnovića

V pondeljek so v Beogradu na univerzi in v Narodnem gledališču svečano proslavili 70 letnico življenja in 50-letnico dela velikega jugoslovenskega pesnika Iva Vojnovića. V veliki dvorani nove univerze se je zbral ob 6. zvečer ves literarni svet naše prestolnice ter vsi, ki cenijo pravo umetnost v jugoslovenski književnosti. Ob tej priliki je beograjski Penklub priredil Ivo Vojnoviću na čast svečano akademijo. Dvorana je bila polna odličnega občinstva. Ko se je pojavil v njej Ivo Vojnović v spremstvu prirediteljev proslave, ga je občinstvo sprejelo z burnimi pozdravi. Slavljenec se je moral dolgo zahvaljevati za navdušene ovacije.

Ruski begunci dediči milijonov

Gledališka balerina in njen soprog, skromen uradnik, srečna milijonska dediča

Poročali smo že, da je bivši ruski general Boris Mustafin, ki je uslužben kot dnevnikař v statističnem oddelku železniške direkcije v Ljubljani ter stamuje v Medvodah, postal dedič ogromne milijonske zapuščine umrlega ruskega begunca Šahova, ki je bival zadnja leta v Zenevi. Sedaj poročajo beograjski listi, da imata pravico do te zapuščine tudi ruska begunca Nikolaj Gorkuša in njegova soproga Marina, ki živita v Beogradu. Gospa je kot balerina postala v Beogradu članica Narodnega gledališča ter uživa kot taka v beograjskih krogih mnogo simpatij, njen soprog pa je uslužben kot uradnik pri direkciji za rečno plovbo. Oba sta dobila v Beogradu novo domovino.

Pred par dnevi pa je Nikolaj Nikolajevič Gorkuša prejel od svojega strica, starega ruskega generala Borisa Mustafina, iz Ljubljane pismo, nepričakovane vsebine. V tem pismu pravi stari general: »Dragi Nikolaj! Zelo verjetno je, da prideš v Beograd na Tvoj rojstni dan dne 22. maja in Ti prinesem darilo, kakršnega vsekakor ne pričakuješ. Namesto darila ti bom prinesel vest, da si postal dedič velikih milijonov.«

V resnici sta Nikolaj Nikolajevič Gorkuša in njegova soproga Marina Petrova, ki imata gledališki psevdonim Olenjina, dobila pred nekoliko dnevi pravico na del dedščine, ki jo je zapustil njegov rojak Šahov v Zenevi. Ta dedščina, ki se čeni na 100 milijonov dinarjev, se ima po Šahovi smrti razdeliti na tri glavne dele. En del ima pripasti generalu Borisu Mustafinu, ki biva

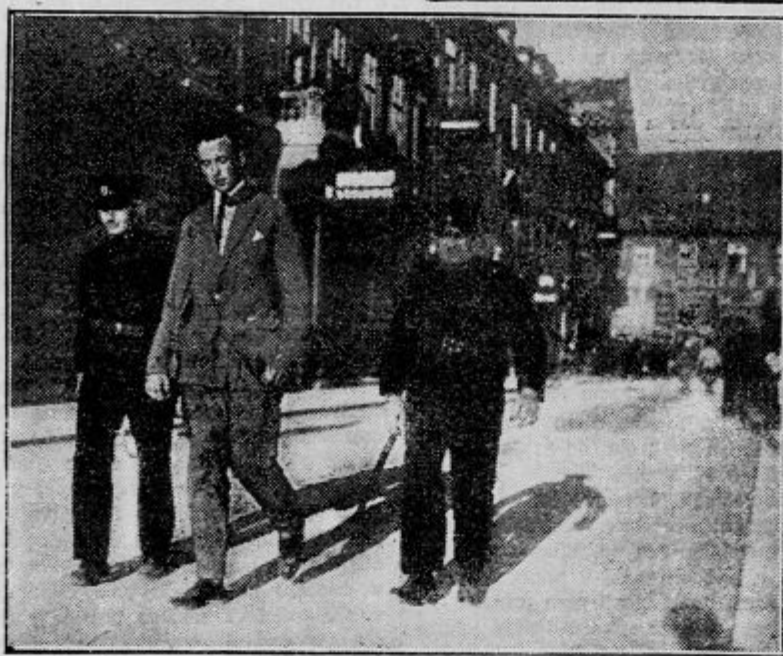
v Medvodah in ki je stric g. Gorkuše. Drugi del ima dobiti gospa Olga Andrejevna Gorkuša, mati beograjskega dediča, tretji del pa njena sestra Barbara Andrejevna. Pri enem izmed teh treh delov imata pravico do participacije Nikolaj Gorkuša in njegova soproga. Verjetno je, da bo njun delež znašal kakih 15 do 20 milijonov dinarjev, t. j. kako šestino celokupne vsote, kolikor znaša dedščina. Razen tega je treba pripomniti da se mati in teta g. Gorkuše nahajata sedaj v sovjetski Rusiji.

Ga. Marina Petrovna Olenjina Gorkuša je dopisniku beograjske »Pravde«, ki jo je posetil v Maneži, kjer se je pravkar vžbal balet Narodnega gledališča, izjavila o tem dogodku naslednje: »Čuli ste že o veliki izpromembi, ki se je dogodila v našem življenju. Jaz onostavno ne morem verjeti, da je vse to resnično, zdi se mi nenavadno in neverjetno. Toda vse je res. Starec, ki ga nisem niti poznala, je umrl in moj soprog ter jaz smo dobili pravico do dela dedščine. Ne morem vam opisati kako me je iznenadila ta vest. Sedaj pričakujem, da nas poseti general Mustafin, ki ima pravico do dela dedščine in ki nas je prvi o vsem obvestil. Nismo sicer gotovi, ali bo došel, ker mi izključeno njegovo odpotovanje v inozemstvo radi ureditve nekaterih vprašanj dedščine. Mi bomo seveda še nadalje ostali v Beogradu, ker smo ga vzljubili in smo se že navadili na to življenje. Ostali bomo tudi zaradi tega, ker smo postali jugoslovenski državljani.«

V Trstu in v Ljubljani brezpravni

V Trstu (podivjana druhal): »Morte ai scialvi! Abasso la Jugoslavia!« Vojaštvo in karabinjerji mirno gledajo požig in demonstriranje »Narodnega doma«.

V Ljubljani (protestni zbor akademske omladine): »Za naše zatirane brate! Živela Jugoslavija!« Vsa policija na nogah, da razganja in odganja mirno akademsko demonstrante.

Dne 16. maja so bile izžrebane sledeče srečke, kupljene pri Zadrugi hranilnici r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra c. št. 19.

Po Din 4000 sta zadeli srečki št. 23.415, 100.745.

Din 2000 je zadela srečka št. 95.814.

Po Din 500 so zadele sledeče srečke:

76.730, 76.728, 76.746, 76.708, 100.725, 100.704, 100.741, 5.769, 5.705, 5.741, 15.417, 15.409, 18.117, 18.152, 30.994, 30.935, 33.475, 66.694, 66.694, 79.078, 79.095, 79.017, 79.093, 79.082, 91.777, 91.731, 91.736, 115.657, 9.754, 9.748, 11.559, 11.506, 20.813, 20.827, 20.892, 20.841, 23.411, 23.491, 47.759, 47.784, 48.566, 59.376, 71.808, 71.822, 71.899, 83.226, 111.132, 83.229, 83.211, 86.355, 86.338, 86.360, 96.923, 96.982, 11.132, 11.153, 120.169, 78.179, 116.283, 9.130, 9.119, 9.190, 9.184, 48.669, 70.402, 95.831, 111.797, 111.786, 121.516, 121.552, 121.590, 121.597, 121.589, 121.666, 24.354, 57.674, 72.498, 83.851, 98.252, 99.378, 121.590, 4.495, 15.391, 29.990, 29.984, 56.299, 78.334, 105.719.

Nekaj neizžrebanih srečk za V. razred je kupcem na razpolago.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri najbolj čitan ljubavni roman v filmu:

Skrivnosti stare device

(Das Geheimnis der alten Mamsel) — ljubavni roman slavnega pisatelja E. MARLITTOVE. — V glavni vlogi MARCELLA ALBANI, Anton Pointner, Hanns Merendorf — Prekrasni film z izbranimi igralci, temperamentna igra, divni posnetki! Pri vseh predstavah umetniški orkester.

Kino »Dvor«

Telefon 2730.

Konjske dirke v Mariboru

Maribor, 19. maja. Kljub delavnemu dnevu se je na tezenskem dirkališču danes popoldne zbralo mnogoštevilno občinstvo, da prisostvuje velikim konjskim dirkam. Poleg zastopnikov vojaške oblasti so bili navzoči namestnik velikega župana dr. Staré, podžupan dr. Lipold, ravnatelj Julče Novak in predsednik dirkaškega društva Rosmanit. Dirke so trajale po točno določenem sporedu od 15.30 do 19 in je vladalo zanje veliko zanimanje. Rezultati so naslednji:

I. Dirka Karl Pachner (I. Cheap) na progi 1660 m: prvi Hans Freund (lastnik Filipič) v času 2.31, drugi Dolly (Turmish) v času 2.33, tretji Sonja v 2.35.

II. Ljutomer na progi 2000 m. Prvo nagrado Lumpi (Mužek) v času 3.25, drugo Karolina (Kardinar) 3.30 in tretjo Dragolinka (Jurša) 3.32.

Nato je sledila dirka drugega cheapa Karol Pachner. Prvi Hans Freund v času 2.33, drugi Dolly 2.34 in tretji Sonja 2.36.

III. Dirka Varazdin na progi 2200 m: Prvi Jaromir (Turmish) 3.41, drugi Gonda (Turmish) 3.50 in tretji Nacek 3.51.

IV. Dirka Maribor-Ptuj na progi 2200 m: Prvi Baccarat (Filipič) 3.44, drugi Bogdaj (Koradžija) 3.46 in tretji Jurta 3.52.

Nato se je vršila dvoprežna dirka Čakovce na progi 2800 m. Prva Sinja Souvenir (Filipič) 5.17, druga Brunhilde-Cardanapol (Kögenwart) 5.17.2/10, tretja Princa-Nacek (ravnatelj Julče Novak) 5.33.

Kot zmagovalca v teh dirkah je izšel gospod Filipič, znani sportnik, ki uživa velik sloves tudi na Dunaju.

Jareninskim morilcem na sledu?

Doslej aretiranih šest radi umora osumljenih oseb.

Maribor, 19. maja. Vsa mariborska javnost so napetostjo naslednje nadaljno preiskavo groznega roparskega umora v Jareninskem dolu. Orožnik pri Sv. Marjeti so včeraj prijeli štiri moške, ki so osumljeni, da so bili udeleženi pri roparskem umoru gostilničarja Ferdinanda Nedelka in njegove žene Marije. Pri aretiranih so izvedli tudi hišno preiskavo, ki je imela precejšen pozitiven uspeh tako, da imajo že skoraj enega izmed morilcev pod ključem.

Meseca marca so namreč pri Nedelku vozniki vlomili ponoči vlomili ter odnesli razne stvari in nekaj gotovine. Pri enem izmed aretirancev, ki so jih včeraj prijeli v Sv. Marjeti, so našli tudi nekatere stvari, ki izvirajo iz omenjenega vroma in ki so bile last gostilničarja Nedelka.

Sodna obdukcija Ferdinanda Nedelka je ugotovila, da je bila Ferdinandu Nedelku z enim samim silnim udarcem na teme prebita lobanja do možganov tako, da je bil Nedelko že od tega udarca v polni nezavesti in je prišel iz sobe v kuhinjo brez zavesti. nepojasnjeno je še, kako je bilo mogoče, da ni bilo iz sobe do kuhinje nikakršnih krvavih sledov.

Dosedanja preiskava je že toliko dognala, da sta bila pri roparskem umoru udeležena najmanj dva moška. Do danes je bilo aretiranih in odvdenih v zapore mariborskega okrožnega sodišča 6 oseb, ki so osumljene tega roparskega umora.

Čebelica Maja in njene pustolovščine

ZKD prinaša v soboto in nedeljo, dne 21. in 22. t. m. izredno lep in poučen spored. Predvajal se bo največji filmski umotvor sedanosti. Film »Čebelica Maja«, čigar vsebina je posneta po slavnem romanu V. Bonselja. Krasen prevod tega dela nam je podaril priznani naš pisatelj g. Vladimir Levstik. Film sam na sebi je prava senzacija, delo nemške tvrdke Ufa, ki je vzbudilo po vsem svetu vseobče občudovanje. Pri-

poročamo vsakomur, da si ogleda ta spored in nabavi vstopnice čim prej v prodajni v kinu Matica, ker je zanimanje za ta program med publiko izredno veliko. Ogledajte si razstavljene slike v izloženem oknu ZKD in posebno razstavo v knjigarni Kleinmayer Bamberg.

Dva ptička v kletki

Ljubljana, 19. maja

Berti L. je mlad človek, sicer pa že star policijski znanec, ki pride na toliko in toliko časa gotovo v posete na policijo in od tam na sodnijo, kjer mu dajo navadno vedno drugo sobo. To se pač zgodi v dobrohotnem namenu, da mu počasi razkažejo celo veliko jetnišnico in da si ogleda čim več luknji. Po poklicu je nič in vse, vendar pa se, kar je poštenih poklicev, najbolj razume na slikarju, ki pa včasih preide v ljubljansko »barbarijo«. Kadar sedi v kaki dalmatinski kletki in mu sladko vinca zmeša možgane, prične pripovedovati vsem, ki ga hočejo poslušati, da je »prevandal« že pol sveta, da je mnogo videl ter veliko slišal, in večkrat omeni celo, da so ga imela zaradi tudi lepa dekleta. Pripoveduje o vseh mogočih avanturah in če je prav razigrane volje, se ne sramuje niti povedati, da je celo v tujni nekajkrat gledal v svet skozi zamrežena okna. Hvaležni poslušalci se mu smejejo in marsikaj sorojen tip ga iz kota celo na glas občuduje in mu, če ima denar, ponuja tudi kupico vina, ki je Bertil nikdar ne odkloni. Ni še minulo mesec dni, ko se je prevečanec zadnjič poslovil od raznih tovarišev za zidovi sodišča. Takrat se je nahajal v luknji, ker je med pripovedovanjem zabavnih anekdot v Stefanovi kletki nekemu ukradel nove hlače, ki jih je okradenec kupil četrte ure prej v mali trgovini na Šentpetrski cesti. Nihče ni opazil dolge roke, ki je zavoj stisnila pod suknjico in ni niti videl tatu, ki je dolgih korakov premeril sobo in se že pogljal na cesto. Bertil se je ustavil šele v drugi dalmatinski kletki v Ribji ulici in tam hlače brž prodal dobremu tovarišu. Ni pa še minulo četrte ure, ko je za umovničem prišel stražnik, ki ga je s silo potegnil od litra vina in ga spravil v zapor.

Danes pa je moral zlikovec že zopet s stražnikom na policijo. Zopet je bil v gostilni z ukradenim blagom. Imel je okrog 13 m etamina, ki si ga je preskrbel v neki trgovini mimogrede. Zdjaj bo nekaj tednov spet dolg čas v dalmatinskih kletkah. Bertil bode tovariši močno pogrešali, kajti kadar ima fant denar, ni skop. Tudi smeha ne bo toliko, kajti takih, kot Bertil, ne uga-ne vsakdo...

»Hej, kam pa tako urno s kolesom?« je vprašal snoči stražnik na Bleiweisovi cesti, opazivši v temi brez luči kolesarja, ki se mu je sumljivo ogibal. Zahteval je, da se mu neznanez legitimira, čemur je ta takoj ustrege. Pokazal mu je invalidske listine, glaseče se na Janeza Artenjaka, vendar mu stražnik ni zaupal in ga je rajši odvedel na stražnico. Tu so našli pri njem še druge dokumente, na ime France Čuš. Vtaknili so čez noč aretiranca v zapor; naslednjega jutra pa je dežurnemu uradniku priznal, da je stražnika res nalagal. Piše se Čuš, je 41. let star ter pristojen v Polance na Stajerskem. Povedal pa ni, da je že 18krat predkaznovan in da je kolo, ki ga je imel s seboj, ukradel predsočnim pred poslopjem Delavske pekarnice v Postojnski ulici, v koloniji »Stan in Dom« ob Tržaški cesti. Oboje so ugotovili na policiji sami. Seveda je romal tudi Čuš v zapor in to sedaj devetmestni.

— Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, vezenin itd. — se dobi po priznanih nizkih cenah pri Ign. ŽARGI, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Mariborsko gledališče

Petek, 20.: ob 20.: »Bobrov kožu« (Der Biberpelz). Gostovanje berlinskih igralcev.

Sobota, 21. ob 20.: »Ingeborg«. Gostovanje berlinskih igralcev.

Nedelja, 22. ob 20.: »Cigan baron«. Znižane cene. Kuponi. Zadnjič.

Pondeljek, 23.: Zaprt.

Torek, 24.: »Igra v gradu«. Premijera. C.

»Igra v gradu« na mariborskem odru. Radi obolenosti gđ. Kraljeve, ki bi imela igrati v »Nevitih« glavno vlogo, se uprizarilo mesto nje Molnarjeva »Igra v gradu«. Premijera je izredno interesantna in duhovito komedija bo v tork 24. t. m. v prevodu in v režiji gosp. J. Koviča. »Igra v gradu« je najnovejša Molnarjevo delo, ki po svoji originalnosti duhoviti zasnovi prekaša vse moderne »medije istega avtorja.

Gostovanje ljubljanske opere v Sarajevu: Bizetova »Carmen«. V tork zvečer je uprizarila ljubljanska opera v Sarajevu Bizetovo »Carmen« pod taktirko dirigenta Polica. Sarajevski tisk hvali glasbeni nivo predstave. Direktor Polić je bil za svoj trud nagrajen s posebnim aplavzom. Med solisti

je bila najboljša ga. Thierry - Kavčnikova, ki je pela naslovno vlogo dovršeno. Listi hvalijo njeno petje in igro v enaki meri. Lep uspeh je dosegla tudi ga. Ribičeva v vlogi Micaele. Njeno predvajanje je bilo posebno toplo. Končno sta bila na mestu tudi pevca glavnih moških partij, dona Josea in Escamila, gg. Knitl in Holodkov.

Gostovanje berlinskih igralcev v Ljubljani

Za ruskimi Hudožestveniki so člani berlinskega Državnega gledališča prva inozemska igralska skupina, ki je stopila na oder slovenskega gledališča, da nam z umetnostjo približa duha svojega naroda. Njih gostovanje v Ljubljani in Mariboru ima posebno zgodovinsko markacijo: To je po večstoletnem, za Slovence tragično zapletenem boju zoper penetracijo nemškega prvi trenutek, ko se je v svobodnem slovenskem gledališču slišala svobodna nemška beseda in bila sprejeta s prijateljskimi čustvi, z nepristransko pozornostjo! Snočnji večer v opornem gledališču je imel zbog tega izreden značaj, dejal bi, svečano barvo. Že sam sprejem igralcev na postaji je pokazal, da so dobrodošli gostje. Zvečer je bilo gledališče do zadnjega kotička razprodano. Publika je bila kaj raznovrst-

na; med zastopniki vseh naših družabnih krogov si videl tudi številne neznanke, ki jih ob drugih dneh ne srečujemo v gledališču. Bili so člani tukajšnje nemške naselbine. Vendar pa poglaviti del ovacij, s katerimi so bili igralci pozdravljeni po predstavi na odprtem odru, ni izhajal iz teh vrst. Posebno navdušen je bil dijaški poster. mlada generacija pozablja preteklost, kakor da bi stila neko novo bodočnost...

Ali to je mimogrede. Predvsem se nam po igri berlinskih Reinhardtovcev vsiljuje primerjava s Hudožestveniki. Kdor se je nadejal, da bo videl tako dovršeno ali nemara celo še popolnejšo igro, kakor je bila hudožestveniška, je bil razočaran. V resnici imata obe struji nekatere skupne vdarke, zlasti težnjo po kar najbolj zvestem posnemanju tako zvane stvarnosti, po popolni objektivizaciji igre. Ali Hudožestveniki so dospeli znatno dalje; njih detajlirana izdelanost ne obliči pri bleščeti tehniki, temveč potegne gledalca v notranjo globino, ki je brez meje in dna. Zato zapusti njihovo igro z nostalgijo, igro Reinhardtovcev pa občuduje in ve, da so ti povedali vse, kar so imeli povedati. Reinhardtovci so nam prinesli umetnost, ki je manj duševna, a zato bolj materialna, otipljiva in razdeljena v vrsto premočrtnih, močnih efektov. Pri njih je veliko igralske tehnike, ki je umstveno prevdara, manj pa je v njihovi umetnosti instinkta. Pozna se jim mimo mojstrske so-lq tradicija nem. igrilstva, blesek stare odr-

ske kulture in neka tipično nem. oglatost, zaključenost, ki je v nasprotju z rusko širino, s slovanskim občutjem neskončnosti.

V Ljubljani so igrali Hauptmannovo komedijo »Biberpelz« (Bobrov kožu), spisa no l. 1893, torej ob istem času z dramo »Hanice pot v nebesa«. Kakor se je Hauptmann v tej drami otrešel naturalizma, tako je v »Bobrovem kožu« zlezal vanj. V štirih akth je nanizal v galerijo zanimivih tipov, strogo karakteriziranih in kakor rojenih za igralce: brez večjih težav lahko postavijo na oder blesteče figure. Kritika je avtorju takoj očitala, da je napravil iz matere Wolffen tip tatice, dasi prav za prav ni imel z njo takega namena, saj jo je v prvih dveh dejanjih karakteriziral le kot »žensko svoje vrste«. Okoli te prebrisane perice, ki je brez dvoma ena najkrepkejših oseb vseh dveh ducatov Hauptmannovih dram, se vrte dejanje, ki je samo na sebi dokaj revno. Humor je mestoma anemičen, situacijska »omika šibka. Duhovitosti je malo; če ne bi bilo matere Wolffove in še dveh ali treh oseb, bi ta komedija slabo reprezentirala nemško dramatiko...

Berlinci (režiser dr. Brockmann) so naredili iz nje »Meisterstück«; izrabili so njene obilne igralske možnosti in dali predstavo, ki ni samo značilna za njihovo umetnost, ampak tudi dostojna in zanimiva. Posebno je učinkovala Margareta Pix kot gospa Wolff. Pri nji sem moral najmanj misliti na blestečo tehniko in rutino; živela je, stala pred nami kot resnična

in živa perica iz berlinskega predmestja. Njena vloga je vzbudila očito občudovanje našega občinstva. Malce preveč karak-teriziran, čeprav sicer krepak in plastičen je bil g. Fritz kot Julius Wolff, izmed obih hčer pa je najbolj ugajala Adelheid (gđ. Noack). Ni treba niti omenjati, da so bile tudi vse ostale na višini, ki daleč nadkri-ljuje naše povprečne igrance, tako na pr. gg. Bonn kot von Wehrhahn, Zander kot rentier Krüger, Brockmann kot Fleischer, Schuster kot Wulkow in drugi.

Insencenacija je bila preprosta, naturalistična. Predstava je potekla gladko in brez hibno. Občinstvo je sledilo z največjo pozornostjo in se dobro bavalo, čeprav je berlinski dialekt delal celo rojenim Nemcem težave. Takoj po prvem dejanju je zagrmel dolgotrajen aplavz in zastor se je moral trikrat dvigniti. Po predstavi se je navdušenje še podvojilo. Umetniko so obsuli s cvetjem, dobili so tudi venec in sople. Za slovo je spregovoril g. Bonn in dejal, da so nad vse zadovoljni s sprejemom v Jugoslaviji, niso pa se nadejali, da bodo v Ljubljani dosegli ovacije višek. Rekel je, da jim bodo ostali jugoslovenski dnevi nepozabni.

Se dolgo na to je pričal aplavz, da naše občinstvo ne šteti s priznanjem in tudi ne s simpatijami do onih, ki ga hočejo raz-umeti. B. B.

Darujmo za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Domače vesti

* **Slobodan Jovanović, častni doktor zagrebske univerze.** Jutri, v soboto, bo na zagrebski univerzi znanstvenik in profesor ustavnega prava na beograjski univerzi Slobodan Jovanović promoviran za častnega doktora prava. Promocija se izvrši na svečan način. Povabljeni so večje številni ugledni osebnosti.

* **Sprejem v naše državljanstvo.** V državljansko zvezo naše kraljevine je sprejet dosedanj ruski državljani Ivan A. Tupatlov, dnevnika pri finančni kontroli v Gor. Radgoni, skupno z ženo Lidijo in malo tetno hčerko Olga.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 55. letošnji številki pravilnik, kako naj se izvršuje odredbe finančnega zakona za leto 1927/28, o bolnišnični proračunu, kako naj se vzdržujejo bolnice in kako naj se kontrolira njihovo delovanje; nadalje uredbi o krajevnih in oblastnih šolskih odborih za osnovne in mešanske šole ter pravilnik državne politike za zobne in ustne bolezni.

* **Verouk na srednjih šolah.** Posebna strokovna komisija prosvetnega ministrstva je pri sestavi učnega programa in načrta za srednje šole sprejela načelni sklep, da se mora vsaki šoli vsaj tri ure na teden, v ostalih razredih pa po dve ali tri ure na teden. Ta sklep je bil sprejet na intervencijo in zahtevo zastopnikov katoliške cerkve.

* **Kongres profesorstva društva.** Kongres profesorstva društva se vrši letos na Cetinju dne 10., 11. in 12. julija. Zastopniki glavne uprave sekcijskih uprav in cetinjskega pododborna bodo imeli dan prej 9. julija na Cetinju sejo. Dne 12. julija posetijo udeleženci Njegošev grob na Lovčevu, od 13. do 15. julija pa se vrše izleti v raznih smereh.

* **Naš novi generalni konzul v Berlinu.** Namesto Stefana Pavlovića, ki je imenovan za pomočnika ministra zunanjih zadev, je za generalnega konzula v Berlinu imenovan S. Rašić, doslej naš generalni konzul v Bukarešti. G. Rašić je bil svojedobno konzul v Celovcu.

* **Šaljanje v Jugoslavijo.** Beograjsko Narodno gledališče je s Šaljanom sklenilo pogodbo, da glasoviti ruski pevec koncem tekočega meseca, najbrže 26. maja, nastopi v Beogradu v operi »Boris Godunov«. To je prvič, da Šaljan gostuje v Jugoslaviji.

* **Za pogorelce.** V noči dne 19. aprila je v vasi Rovšice, občina St. Lampert, srez Litija, ugasnil silen požar peterim posestnikom vse gorilno imetje, hiše, hleve, svinjake, žitnice, sušilnice, kozolce in drvarnice, vsa živila, vsa krmo, vso obklo in tudi več živine. Pogorelici nimajo prav ničesar več, niti strehe, niti obleke in si po svoji lastni moči ne morejo pomagati. Treba jim je pomoči od drugod. Da se jim olajša beda, razpisujemo s tem nabiranje milih darov v vsem območju ljubljanske oblasti. Darove sprejemamo: v Ljubljani veliki župan ljubljanske oblasti in mestni magistrat (od dajati pri mestni blagajni), na deželi pa vsi srezki poglavarji in oblasti, ki jih bodo oni določili. — Veliki župan: Dr. Vodopivec l. r.

* **Gradnja proge Rogatec - Krapina.** Pretekli tork se je vršil politični obhod nove železniške proge Rogatec - Krapina, ki se bo v kratkem začela graditi. Proga meri v celoti 19,4 km; zgrajenih pa je že 5,2 km. Komisija, ki jo je vodil načelnik inženjer Račković iz prometnega ministrstva, so se udeležili zastopniki oblasti in interesentov. Proga ima posebnih objektov razen mostu preko Sotle, ki bo imel 10-metrski obok ter predora v dolžini 200 m tik ob prehodu preko Sotle. Proga bo imela dve postaji: Dobovec in Žurmanec. Postaja Rogatec se razširi in zgradi tamkaj železniška tehnika. Z gradbenimi deli se prične najkasneje meseca avgusta in se bo nova železnica tekoma prihodnjega leta izročila svojemu namenu.

* **Američani in Nemci za naše Primorje.** Znan ameriški znanstvenik in član »National Geographic Society« v Washingtonu Melville, Carter je prispel na Sušak, da zbere podatke za knjigo, ki jo izda o našem Primorju. Na Sušak je prispela tudi urednica nemške revije »Die Welt« in članica redakcije glavnega glasila nemškega katoliškega centra »Germania« Marija Regina Jünemann. Tudi ta izda več propagandističnih člankov o Jugoslaviji in našem Primorju.

* **Hlebov dom na Smolniku** se odpravi v četrtek 26. maja. V prijazni smolniski cerkvi bo sv. maša, potem pa se vrši otvoritev novega planinskega zavetišča na Pohorju »Hlebov dom«. Ob tej priliki se snidemo planinci letos prvikrat v večjem številu. Dohodi iz Ruš, Faie, Klopnege vrha in od Ruške koč. — Podr. podr. SPD.

* **Gremilj trgovcev za politični okraj Litija** naznanja svojim članom, da ima uradni ur vsak prvi in tretji tork v mesecu od 9. do 12. dopoldne v gremiljni pisarni v Litiji.

* **Zbor in zlet »Triglava« v Laškem.** Dne 15. t. m. je imela Starešinska zveza Jug. akor. društva »Triglava« svoj redni občni zbor v prijaznem Laškem, ki se prav te dni povzela iz trga v mesto. Udeležili so se zboru po večini starešine iz mariborske oblasti ljubljanske pa je zastopal direktor pošte G. Gregorič. To prilikto sta porabili tudi obe aktivni društvi »Triglava« iz Zagreba in Ljubljane ter napravili majniški izlet na Laško. Tako se je zbrala po daljšem presledku zopet triglavanska družina okoli 70 akademikov in starešin. Občni zbor je izvolil skoro nespremenjeno stari odbor s predsednikom dr. sv. g. dr. Toplakom in

tajnikom g. dr. Snuderlom. Na novo je bil izvoljen v odbor mariborski profesor g. Fr. Baš. Popoldne je bil skupen izlet v prekrasnem okolico Laškega, proti večeru pa so se udeležili starj in mladi Triglavani otvoritve tomošnje kopačnice. V veliki kopačnici dvorani so se pridružili izletnikom mnogoštevilni domačini in naknadno došli starešine iz Celja in drugod.

* **Jugoslov.-češkoslov. liga v Ljubljani.** Na novo izvoljeni odbor Jugoslov.-češkoslov. lige v Ljubljani je imel v sredo 18. t. m. zvečer svojo prvo sejo in se je konstituiral tako-le: predsednik dr. Albert Kramer, I. podpredsednik dr. Gustav Gregorin, II. podpredsednik Rasto Pustoslavšek I. tajnik dr. Vane Radeč, II. tajnik Božidar Borko, blagajnik Hanuš Krofita, odborniki: dr. František Resl, dr. Ivan Lah, Fran Govekar, Mihael Presl, J. Vedra, Ivan Vavpotič, Peter Sterk, Rudolf Juvan, v odbor kooptirani: dr. Lucie Treč, Fran Krapež, Josip Kavčič in gđ. Franja Mohorčičeva; namestniki: Fran Jeran, dr. Iv. Stegenšek, ataše J. Novak, Ivan Tavčar, Fr. Rebeck in dr. Arn. Brilej, za revizorje pa dr. Krivic in dr. Stele. Nato je podal podpredsednik dr. G. Gregorin izbrano poročilo o skupščini Saveza JC lig v Beogradu dne 8. t. m. Njegovo poročilo je bilo vzeto na znanje. O tečajih za učenje češkega jezika se je razvila daljša, prav živahna debata. Sklenilo se je, da ostaneto ti tečajni stalna ustanova, vsak tečaj pa dobi v bodoče iz odbora svojega nadzornika. Koncem tečaja se uvede obvezni izpit in se izda spričevala. Najboljši zolenci dobe ob zaključku kurza posebne nagrade. — Glede občinskega izleta lig in češkoslov. organizacij se je sklenilo, da se tak izlet letos ne priredi, pač pa naj se vrši ob priliki sokoškega zleta na Vidovdan v Ljubljani sestanek vseh teh organizacij, na katerem se lahko razpravi o delovanju lig in češkoslov. organizacij v bodočem letu.

* **Javna prošnja na vse gg. narodne poslance.** Podpisano društvo vladno prosti tem potom vse gg. narodne poslance, brez razlike strank, za posredovanje pri ministrstvu saobračala in sicer v sledečem: S 1. majem je središnji urad v Zagrebu ustavil nadaljnje izplačevanje nezgodnih rent železniškim invalidom. Od strani društva se je ukinilo že vse potrebno na merodajnih mestih, a dosedaj brezuspešno. Ti nesrečni invalidi pa so z dosedanjimi, že itak skromnimi dohodki ostali brez vseh sredstev in gledajo s strahom največji bedi nasproti. Pomoč je nujno potrebna, kar naj gg. narodni poslanci blagovoljno vzeti na znanje ter storijo, kar je največ mogoče, da se prizadetim njihove dosedanje rente nemudoma nakažejo, v naprej pa tudi urede. Naj se tudi ne zavlačuje od vlade določena preudbva vpojoencev. — Društvo železniških vpojoencev.

* **Uspeh domače industrije.** Kakor poročajo časopisi, so končani poskusi mednarodne železniške komisije za preizkušnje treh sistemov zavor za železniške vlake, ki naj se jih vpelje po vseh evropskih državah. Ti poskusi so se vršili na progi Lič-Sušak. Najbolje se je obnesla zavora inž. Božiča, našega domačega izumitelja, ki je po svoji zanesljivosti prekosila ostale. Zanimalo bo tudi našo javnost, da so te sicer ne velike, a komplicirane zavoze, več sto po številu, izdelane po načrtih inž. Božiča v Strojnih tovarnah in livarnah d. d. v Ljubljani.

* **Državno zdravilišče na Golniku** za pljučne bolezni je kakor nam poročajo dograjevali ter ima lepe, zračne sobe, lasten vodovod in novo električno razsvetlavo. Milo subalpinski podnebje, lepa okolica, obširni smrekovi in jelovi gozdovi, čist zrak, hrana izvrstna (čez 4000 kalorij), zdravljenje najmoderneje. Sprejemajo se moški in ženske bolniki z začetno tuberkulozo. Prospekti se dobivajo pri upravi zdravilišča na Golniku, v Ljubljani pa Sentpeterska vojašnica, I. nastr., soba št. 1.

* **Trboveljska premagokopna družba na ljubljanskem velesejmu.** Prijeto presenečenje za vse obiskovalce ljubljanskega velesejma bo gotovo nudila shka razstave naše največje slovenske podjetja. Trboveljska premagokopna družba razstavi letos prvič, zato pa v zelo velikem obsegu. Njeni rudniki vrše že potrebne predpriprave, zbirajo se fotografije, načrti, prerezi, vzorci ter rudniški stroji in orodje. Mogočen rov bo občinstvu nazorno prikazan, vanj bodo vodile tračnice, na katerih bodo stali janski vozički. Razstavo pripravila strokovnjak, zato bo zanimiva za laika in za strokovnjaka.

* **Novi veliki župan v Subotici.** Iz Subotice prihaja vest, da je za velikega župana v Subotici imenovan Dušan Manojlović, direktor tovarne »Ferrum«. Dosedanji veliki župan Stipić je upokojen ter imenovan za mestnega načelnika.

* **Posojilo vodnim zadrugam.** V smislu sporazuma finančnega ministrstva in Državne hipotekarne banke je dano vodnim zadrugam na razpolago posojilo 27 milijonov Din. To posojilo se razdeli na posamezne zadrge po njih potrebi in se uporabi za vzdrževanje in ojačenje obstoječih obrambnih nasipov proti poplavam.

* **Misteriozno zastrupljenje.** V Splitu je prišlo v zadnjem času do nekaterih misterioznih obolev, katerih vzrok se ni mogel dognati. Te dni je umrl v bolnici mladi Mirko Krstulović. Ker zdravnik niso mogli ugotoviti vzrok smrti, so izvršili raztelesenje, pri čemer se je dognalo, da je smrt nastopila vsled zastrupljenja s hrano. Da se slučaj popolnoma pojasni, so črva odposlali na kemično analizo, ki je prvotno diagnozo potrdila. Oblast je odredila najstrožjo kontrolo živilskih potrebščin, da se taki slučaj v bodoče prepreči.

* **Rekordni obisk našega Primorja.** Vsa kopačnica in letovišča na našem Primorju so že sedaj izredno dobro obiskana. Crikvenica je polna gostov, kakor se nikoli. Novi, Baška, Rab in druga manjša kopačnica imajo že lepo število tučev in vse kaže, da bo naše Primorje imelo letos rekorden obisk. Mnogo se je storilo za polepšanje posameznih letovišč, a tudi zmernne cene so privabile veliko število gostov.

* **Učiteljčnik Starek umrl.** S Sušaka poročajo, da je glavni akter ljubavne tragedije v tamkajšnjem hotelu »Jadrano« učiteljčnik Josip Starek iz Pakraca, predvčerajšnjim podlegel težki poškodbi. Kakor znano si je pognal kroglo v desno senco. Rodbina Starek je sedaj že v drugič doživela težak udarec. Pred tremi leti je tudi hčerka Marija učiteljčnica v Pakracu, izvršila samomor zaradi nesrečne ljubezni.

* **Za pospeševanje turizma.** Da se čimbolj pospeši tujski promet v naši državi, je ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek za turizmo, poslalo vsem velikim županom razpis, naj store potrebne ukrepe, da se tuji privabijo v naše kraje in da se jih ne odbija s pretrpanimi cenami; skrbi naj se povsod za snago in red. Ministrstvo je odredilo pregled hotelov, restavracij, gostilen, kavarn in prevoznih sredstev ter zlasti tudi povdarilo, naj bodo cene po možnosti zmernne. V hotelih in prenočiščih naj bodo izvedene maksimalne cene, odobrene od okrajnih glavarstev.

* **Kongres ženske Male antante.** V dobi od 1. do 14. junija se vrši v Pragi kongres Mednarodne ženske antante. Jugoslovensko delegacijo tvorijo gg. Lepuša Petković (predsednica), Zlata Kovačević, Milena Atanacković in Alojzija Štebi.

* **Pri okrajnem sodišču v Kozjem** se od 1. do 14. junija v okvirju členov 328. prvega odstavka in 298. finančnega zakona za leto 1927/28 — mesto sodnega sluga. Prav tako se oddaja vsa druga mesta sodnih slug, ki bi se izpraznila tekom razpisa. Prošnje naj se vložijo najkasneje do dne 8. junija pri predsedništvu okrajnega sodišča v Celju.

* **Avtomobilska nesreča.** Včeraj ob 13. se je dogodila prva avtomobilska nesreča pri treningu za internacionalno avtomobilsko dirko, ki se vrši v nedeljo dne 22. t. m. na progi Zagreb-Sombor. Za časa treninga se je avto zagrebskega sportnika in tajnika Avtokluba G. Funka, ki ga je vodil njegov šofer in v katerem je sedel mehanik, na nekem ovinku dirkalne proge trikrat preobrnil in sta bila pri tem šofer in mehanik težko ranjena.

* **Zaradi redukcije izvrši samomor.** V Petrinji se je te dni ustrelil 26 let stari orožni narednik Giuro Trbojević. Zadel se je ravno v srce ter ostal na mestu mrtav. Napisal je poslovilno pismo, v katerem navaja, da je reduciran in bo moral v kratkem zapustiti službo. Ker se ni učil nobene obrti, se je bal da ne bo mogel najti zasluzka. Zato je sklenil, da gre prostovoljno v smrt.

* **Smrtina nesreča v Zagrebu.** Na Dolcu v Zagrebu je zidarski delavec J. Gambel padel z odra v tretjem nadstropju na ulico ter si zlomil hrbtenico. Na odru, kjer je bil Gambel zaposlen, so manjkale tri deske, česar pa ni zaznal ter je skozi odprtino padel v globočino. Prenesi so ga v bolnico, kjer je ranjenec po dvodnevnem trpljenju umrl.

* **Zdravnik dr. Stanko Silan** v Rečici ob Savinji, ordinira vsak dan od 8. do 12. ure dop. in 15. do 17. pop.

* **Pri bolečinah hemeroidov,** telesnem zaprtju, natrgovanju črevesa, abscesih, krvavitvah debelega črevesa, siljenju na vodo bolečinah v križu, tesnobi v prsih, močnem utrujenju srca, omotičnosti nam prinaša raba prirodne grenčice »Franz-Josef« vedno prijetno olajšanje, večkrat pa tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni dajo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer piti po pol kupaice vode »Franz-Josef«.

* **Čudežne zdravilne uspehe** dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapenjenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopačnici Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36-38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Vse modern comfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon.

* **Ali že veste kje ste solidno postreženi?** Razne vrste vozenice, ženske in moške nogavice dobite po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3.

Iz Ljubljane

u— **Lep sprejem nemških igralcev.** Kljub dejstvu, da je bil prihod nemških igralcev, ki so prišli po gostovanju v raznih kulturnih središčih na Baškano tudi k nam, le skromno najavljen, se je zbralo včeraj ob 13.45 na glavnem kolodvoru večja množica umetnost ljubčega občinstva, ki je nemške umetnike sprejela kar najpristneje. Skupino berlinskih igralcev pod vodstvom svojeje potnega maršala in režiserja Hansa Brockmana tvorijo izborne gledališke moči, ki so izšle po večini vse iz slavne Reinhardtove šole. V imenu gledališke uprave so sprejeli gostje oficijelno upravnik inž. Rado Kregar, dramaturg Oton Zupančič, tajnik Pavel Golja in senior domačih gledaliških igralcev Cerar Danilo. V slovenskem in nemškem jeziku je izrazil gostom dobrodošlico upravnik g. Kregar, naglasivši, da bo njihov obisk v slovenski prestolici znatno pripomogel k obnovitvi kulturnih stikov obeh narodov. Nato je tovariški pozdravil očitno prijetno presenečene goste, še g. Danilo izražajoč upanje, da jim bo kratkobilivanje med Slovenci in njihovimi slovenskimi kolegi ostalo v prijetnem spominu. Na pozdrave je odgovoril temperamentni senior skupine g. Ferdinand Bonn, ki je izrazil odkritosrčno veselje nad sprejemi, ki jih povsod doživljajo nemški igralci na jugoslovenskih tleh. Izrazil je nado, da bo poset nemških gledaliških igralcev navezaval čim ožje in prirčne kulturne stike med obema državama. Po tem lepem sprejemu, ki mu je prisostvovalo, kakor že zgoraj omenjeno, veliko število občinstva, so se gostje z avto mobilji prepeljali v hotel »Union« kjer bodo ložirali za časa svojega gostovanja v Ljubljani.

u— **Promenadni koncert Narodnega železničarskega društva »Sloga«** v Zvezdi se vrši v soboto dne 21. t. m. ob 20. uri pod vodstvom kapelnika g. Bučarja. Spored: 1.) Oratorijena koračnica. 2.) Waldteufel: Čarširen, valček. 3.) Plotow: Marta, uvertura. 4.) Sebek: Zbor dervišev; orientalska scena. 5.) St. Mokranjac: VIII. rukovet srbskih narodnih pesmi s Kosova. 6.) Smetana: Odločki iz opere »Libuša«. 7.) Zaključna koračnica.

u— **Planinska razstava v Ljubljani.** Planinska razstava »Dumortir in Črna gora«, ki jo je nedavno v Zagrebu priredilo »Sijeme« in ki obsega nad 200 povečanih fotografij slik Dragotina Pavliča in črteže panoram pred kratkim ponesrečenega Maksimiljana Mandla, se v kratkem prenese v Ljubljano, pozeje pa tudi v druge kulturne centre naše države. Ob priliki razstave se bodo vršila tudi planinarska predavanja o teh krajih z bogato serijo dobro uspešnih diapozitivnih slik.

u— **»Ljubljanski Sokol«**. V nedeljo dne 22. t. m. predloži naše telovadeče članstvo, naraščaj in deca javnosti obračun vztrajne in živega sokoškega dela. Sokoška mladina bo pokazala, da je od zadnjega nastopa v polni meri izpolnila svojo dolžnost, dolžnost ostalega članstva ter Sokolstvu na klonenje javnosti pa je, da v čim večjem številu posesti ta javni nastop in da na ta način vzpodbudi mladino k nadaljnjemu vztrajnemu in trdemu delu v telovadnici. Naj nas v nedeljo tudi najkasneje vreme ne izlazi v prebujajočo se naravo, temveč posvetimo to nedeljo našemu matičnemu društvu »Ljubljanskemu Sokolu«. Predproga vstopnic bo v petek in soboto v društveni pisarni v Narodnem domu med uradnimi urami od 6. do 8. zvečer ter v nedeljo od 10. do 12. dopoldne. — Po javni telovadbi, ki prične točno ob 4. popoldne je sestanka članstva na prostornem vrtu, odnosno v dvorani hotela »Tivoli«. Želimo, da se velika sokoška družina preseli iz telovadišča tja gor v zeleno naravo. Na ta naš praznik iskreno vabimo vsa ljubljanska in okoliška sokoška društva. — Zdravo. Odbor.

u— **19 praznih stanovanj** razpisuje stanovanjsko sodišče v Ljubljani za prihodnji teden. Razprave se vrše v ponedeljek dne 23. maja popoldne ob 4. popoldne ter v torek in sredo (dne 24. in 25. maja) ob 8. uri zjutraj. Premeseni uradniki in oficirji se na to posebno opozarjajo.

u— **Ponesrečena kolesarka.** Kakor smo že poročali, se je v torek dopoldne težko ponesrečila v Kranju 26 letna nastavljenka v tovarni »Impek« Marija Ločnikar, doma iz Zbilj pri Medvodah. Pred hišo trgovca g. Antona Stefeta, na rožnenskem klancu je hotela stopiti na kolo, zgrešila pa je pri zaletu z nogo zavoro in se zaletela s kolesom vred preko škarpe v hišo omenjenega trgovca. Revica je obležala v krvi s težkimi zranjenjimi in še težjimi notranjimi poškodbami. Prepeljali so jo takoj v ljubljansko bolnico, kjer je bila takoj operirana a je kljub zdravniški pomoči včeraj dopoldne podlegla poškodbam.

u— **Pobegli dečko.** Od doma je v torek pobežni 11 letni ljudskošolski učenec Aleksander Kuharič, stanojoč v Sentpeterski vojašnici. Dečka kljub skrbnemu iskanju doslej še ni bilo možno izslediti. Oblečen je v kratke, modre hlače in temno mornariško bluzo s podolgastrimi črtami.

u— **Okrađen v vlaku.** Dijaču Hermanu Slamiču, stanojočemu v Mostah je v torek ukradel neznan umozvoč v vlaku med vožnjo od Jesenice do Ljubljane rjavo usnjato aktovko, z vsebino par čevljev za nogomet, nogometnimi ščitniki, parom črnih dokolenic in sivo športno čepico. Slamiča je tat odkodavala za 500 Din vrednosti.

u— **Policijske prilave.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1. tatvina, 3. prestopki kaljenja nočnega miru 1 telesna poškodba, 1 prestopok sanitarnih predpisov, 1 hola po železnici in 10 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer radi pijanosti.

u— **Tatvine.** Marija Klančnik, stanojoča na Gosposveti cesti št. 4, ki je bila šele pred par dnevi okradena za okrog 3000 Din raznih vrednosti, je prijavila stražniku, da ji je v sredo zopet »sumil« neznan umozvoč.

u— **Srednješolski vod Streljačke družine.** V nedeljo, dne 22. t. m. se vrši redovna vežba, ki je obvezna za vse četnike-izvidnike ljubljanskega oddela Izvidniške čete S. D. za ljubljansko oblast in bo nekaka predpriprava za prvi javni nastop srednješolcev ki so kot četniki-izvidniki organizirani v Streljaški družini. Zbor točno ob pol 7. zjutraj pred telovadiščem ljubljanskega Sokola Udeležba strogo obvezna! — Komandir čete

u— **Društvo konservatoristov** priredi danes 20. t. m. ob 18. svoje drugo predavanje, na katero se vabijo tudi ostali prijatelji glasbe. Predava dr. Vurnik v dvorani Glasbene Matice o »Stilu v muziki«.

u— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov,** sekcija Ljubljana vabi vse svoje člane važen sestanek, ki se bo vršil v petek, dne 20. maja ob 20. v družbenem lokalu na Kongresnem trgu 1. Na dnevnem redu bo razgovor o letošnji glavni skupščini v Zagrebu.

u— **Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev,** oblastni odbor Ljubljana, vabi članstvo, da se udeleži IV. rednega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. ob 8. v veliki dvorani Mestnega doma.

u— **V kleti restavracije »Zvezda«** slavi danes v petek priljubljeni Cvrtnov Jazz-trio svoj poslovilni večer.

u— **Veselični odbor društev za zgradbo Sokolskih domov Vič, Šiška, Ljubljana II.** opozarja odbornike na skupno sejo, ki bo v soboto ob 8. uri zvečer v gostilni g. Stepiča v Šiški.

u— **Kolo št. 3450,** temnordeče pleškano z ravnim vrtlomom znamke Aiglon je bilo ukraden g. Rodolifu Moranu, uradniku zavarovalnice »Triglava«. Vrednost dinarjev 2000. Svarimo pred nakupom. Kdor bi ga zasledil naj javi proti nagradi navedenemu uradniku.

Iz Maribora

a— **Zanimivo predavanje** o Grönlandu. Po deželi večnega ledu, največjem otoku naše zemlje nas je vodil v sredo zvečer v krasnem predavanju dr. O. Steimböck, ki je larsko leto sam potoval in bival več mesecev na Grönlandu. Ljudska univerza v Mariboru je lahko ponosna na ta večer, ki je bil gotovo med najlepšimi vsega letošnjega programa. Predavatelj je ob roki lastnih lepih posnetkov, ki so deloma barvani, razložil potovanje ob zahodni grönlandski obali do najsevernejše obljude točke. Vodil nas je po gorah, ledenikih, fjordih in otokih ter vpeljal v svoja izvajanja zanimive podatke o življenju Dancev in Eskimo-plemen, o njihovih nošah, navadah in razvadah. Dobili smo dober vpogled v neznan svet, ki ga n. pr. šolske knjige odpravljajo z nekaj suhimimi imeni, atlanti pa in pravno belo liso, medtem ko ima Grönland poleg divjih krasot pokrajine tudi pridobitno čisto svojevrstno kulturo, ki v marsičem prekaša tudi evropsko kulturo. 1. junija bo predavatelj nadaljeval s podajanjem svojih vtisov iz te dežele, ki meri osemkrat toliko kakor Jugoslavija. Kakor čujemo, bo potem 2. junija predaval tudi v Ljubljani in opozarjamo ljubljance na ta izredni užitek že v naprej.

a— **Iz družabnega življenja.** V soboto zvečer ima povodom svoje obletnice zabavni večer v Narodnem domu trgovski pevski zbor. Istosčasno je v kazinski dvorani drugarski večer Ojciškega doma. V mariborskem gledališču pa je v soboto zvečer gostovanje berlinskih igralcev. Za predstavlo vlada veliko zanimanje in so vstopnice že skoraj razprodane. V hotelu »Kosovo« ima pomočniški odsek Obrtnega društva družabni večer. — V nedeljo 22. t. m. priredi napredna trgovska in obrtna mladina izlet k Sv. Urbanu, mariborski Sokol pa v Berkovce, kjer je tudi javni nastop.

a— **Izobraževalno društvo napredne trg. obrt. mladine v Mariboru** priredi v nedeljo izlet k Sv. Urbanu. Vabljeni so člani kakor tudi prijatelji društva. Zbirališče ob 13. popoldne pred Kazino.

a— **Kierikalna praksa** v tiskovnih tožbah. Pri mariborskem sodišču je bilo doslej letos vloženih 24 tiskovnih tožb. Med temi sta dve tudi proti uredniku »Slovenskega Gospodarja« g. Janošu Goleču in sicer tožba srezkega poglavarja dr. Vouška iz Gornjega grada in posestnika Antona Koprive iz Petrovč. Toda med tem, ko so v vseh drugih tožbah avtorji prevzeli polno odgovornost, sta dobila tožitelja na svoje tožbe proti uredniku »Slovenskega gospodarja« odgovor, da je pisal inkriminirane članke poslanec Vlado Pušenjak, ki je seve imun in tako tožitelji ne bodo mogli dobiti zadostneja za klevete, navedene v »Slov. Gospodarju«.

a— **Gospodarsko in politično društvo za magdalenski okraj v Mariboru** ima svojo redno odborovo sejo v soboto dne 22. maja ob 20. uri v gostilni »Friedan« na Tržaški cesti. — Odbor.

a— **Nesreča pri delu.** Pri trvdki Nasimbni zaposleni delavec Josip Kampi je včeraj delal pri cirkularki. Po nesreči je prišel z roko tako blizu cirkularke, da ga je zgrabila in mu odtrgala dva prsta. Silne nesreče pri cirkularnih žagah se v Mariboru množe.

a— **Samomor urarja.** Včeraj so našli v Turin vasi v bližini Kadenice mrtvega urarja Lovrenca Stojeka, ki je imel svojo urarsko obrt v Jurčičevi ulici. Malo poprej je še pil v bližnji gostilni Mautner, kjer se je očitno hotel napiti še korajže, nato pa je izpil v samomorilnem namenu večjo množico clankajta na vrtu gostilne. Nesrečnega so pogrnale v smrt nezdruve rodinjske razmere.

Kopališče LIPIK

Spomladanska sezona otvorjena. Nenadkriljivi uspehi lečenja. Moderne uredbe svetovnega kopališča. Opozorjamo na izredno ugodnosti v predsezoni (do 15. junija). V tem času stane popolni pension, sestojel iz: stanovanja s postrežbo in svečavo, dobre in izdatne prehrane, kopeli s perilom, poravnana zdraviliških in glasbenih pristopov ter enkratnega zdravniškega pregleda za osebo tedensko; za državne in samoupravne uradnike, častnike, penzioniste, invalide in člane bolniških blaginj Din 380 do 580, a za vse ostale Din 450 do 700. — Zahtevajte prospekte od Uprave kopališča Lipik.

Iz Celja

e— **Protestno zbiranje.** Proti ukinitvi točilne sklenje pripravljali odbor zadruge točilcev protestno zbiranje v Celju, ki bo v nedeljo, dne 22. maja ob 10. dopoldne v mali dvorani Celjskega doma.

e— **Agitacija za obinske volitve** v Celju dne 19. junija je že v polnem teku. Dasi je tiha in brez videznega boja je vendar zelo sridita in se vodi čisto s takimi sredstvi, ki so grda. Vršijo se razni pritiski na nižnje stojiče osebe, grozi se in obeta na vse strani. Kakor je videti, bo ta agitacija huda, vendar ne bo tistega udarjanja, kakor je bilo dosedaj v navadi. No, volilci so postali že bolj samozvestni in so sprevideali, da so razne grožnje in obljube precej problematične pomena. Pravijo, da bodo odločevali sami po svoji svobodni volji. Saj so pa tudi smešne take grožnje invalidom, da bodo izgubili invalidnino, ako ne bodo volili klerikalne in radikale. Med nižjimi uslužbeni se agitira s tem, da jim hoče dopovedati, da jim gre zato tako slabo, ker nimajo radikalne večine v Sloveniji. Je res že smešno, kakor da bi imeli uradniki v Srbiji drugo pragmatiko.

e— **Zopet tatvina kolesa.** Neznani prijatelj koles je izmaknil 15. maja t. l. dvokolo gotiljarko Plaskan v Laskovi vasi. Kolo je znamke »Puch«, črno pleskano z belimi in zelenimi rizi in na kolesnicah. Torbica je iz rumenega usnja, pnevmatika na sprednjem kolesu rdeča, na zadnjem pa siva z rdečo rizo. Kolo je še dobro ohranjeno in vredno 1500 Din.

Iz Kranja

e— **Izlet kranjske podružnice SPD na Stol.** Na praznik, 26. maja priredi kranjska podružnica SPD izlet na Stol. Na predvečer bo imel podružnični odbor redno odborovo sejo v Valvazorjevi koči.

e— **Zopet tatvina kolesa.** Po številnih tatvinah koles, ki so bile izvršene v zadnjem času v našem mestu, sodi, so presneli »kolesarji« izvrševanje te obrti tudi smekaj. Toda radi čujčnosti domačega orožništva jim sreča ni bila mila. Pretekli tork, popoldne je bilo znamenito kolo izpred gostilne »Pri Jahaču« posestniku Alojzu Stetfetu iz Brda pri Predosljah. Tatvino so takoj naznanili orožniški postaji. Odpeljala sta se takoj dva orožnika na kolesih ter dohitela pred Naklim na državni cesti fanta z ukradenim kolesom. Fant, ki je star komaj 16 let, je izpovedal, da se piše Bogomir Košir doma iz Jesenic in da je prišel v Kranj z namenom, da ukrade kako kolo. Fanta so izročili tukajšnjemu okrajnemu sodišču.

e— **Nesreča s patrono.** Preteklo soboto se je igral gimnazijski prvošolec N. Kristan, doma iz Vodice, stanujoč v Stražišču, z vojaško patrono. Pri nabijanju z kamnom in pilo je zadel na kapsel patrone, ki je eksplodirala v fantovi roki. Odtrgala mu je tri prste na levi roki in ga ranila na obrazu in na desni roki. Dvak se nahaja sedaj v domači zdravniški oskrbi.

e— **Lepi uspehi tukajšnje orožniške postaje.** V zadnjem tednu je bilo v Kranju izvršenih večje število raznih tatvin, največ dvokolov, katerih preiskave in poizvedovanja po orožniških tukajšnje orožniške postaje so prinesle vedno hiter in uspešen rezultat. Pri poizvedovanjih se poslužujejo tukajšnji orožniški dvokolci, ki so si jih nabavili iz lastnih (!) sredstev, kar se je odlično izkazalo. Pri treh zaporednih tatvinah so na ta način ujeli storilce po par urah na cestah v okolici. Orožnikom, njihove ambicioznemu vestnemu izvrševanju službe v tako velikem okolišu in pridobitjem uspehom je čestitati.

Iz Trbovelj

e— **Tridnevno praznovanje pri rudniku.** Danes, jutri in v nedeljo se v vseh revirjih v Trbovljah praznuje, ker baje ni narolič. Storitve je pa kljub temu zmerom toliko, da se zalogo premoga pri separaciji ob Savi vedno bolj kopiči.

e— **Streljaška družina v Trbovljah.** Opozorjamo na ustanovni občni zbor streljaške družine, ki bo jutri ob 8. zvečer v Sokolskem domu. Pristopiti je mogoče vsa komur, kdor je izpolnil 18 leto starosti.

e— **Rudarska anketa na Vodaš** se je vršila ob udeležbi zastopnikov vseh trboveljskih strokovnih organizacij. K položaju v revirjih so bile iznešene razne pritožbe. Prepričani smo, da bo Delavska zbornica skušala po svojih močeh doseči, da se materialno stanje rudarjev kolikor mogoče zboljša.

e— **Nogometna tekma.** V nedeljo, dne 22. maja ob pol 16. igra tukajšnji SK Trbovlje prijateljsko nogometno tekmo z ljubljansko »Svobodo«.

e— **Koncert učiteljskega pevskega zbora.** Učiteljski pevski zbor priredi v nedeljo, 22. t. m. ob 3. pop. v Trbovljah svoj prvi

letošnji koncert. Na sporedu so najlepše pesmi slovenskih, hrvatskih in srbskih skladateljev. Zastopani bodo: Adamič, Lajovic, Zganc, Gotovac, Konjović, Mokranjac. Nastopil bo moški, ženski in mešani zbor. Ta koncert bo otvoril vrsto letošnjih pedagoških koncertov, ki jih namerava prirediti zbor v letošnjem poletju in bo ob enem mala oddolžitve svojemu prvemu ustanovniku, tamošnjemu okr. uč. društvu, ki bo zborovalo tega dne v Trbovljah.

Iz Ptuja

e— **10.000 Din izgubila.** V ponedeljek, dne 16. t. m. je izgubila na poti iz Ptuja do Brega 12letna deklica Koder, 10 tisoč dinarskih bankovcev. Oče jo je poslal v banko, da dvigne ta znesek, ker ga je rabil za lesno trgovino in ona ga je vtaknila v damsko torbico, jo obesila na kolo ter med potjo (le 1 km dalje) s torbico vred izgubila.

e— **Na živinski sejmi v Ptuj** dne 17. t. m. se je priglasilo 249 bikov in volov, 400 krav in telic in 120 konjev. Kupčiji se je po zmernih cenah sklenilo 251.

e— **Prihodnja seja mestnega sveta** se vrši v soboto dne 21. t. m. Na dnevnem redu je tudi posvetovanje o eventualnem nakupu Dominikanske vojašnice.

Žrebanje srečk razredne loterije

20.000 Din zadel številke 31.131 in 110.834

Beograd, 19. maja r. Pri današnjem dopoldanskem žrebanju državne razredne loterije so med drugimi zadel številke:

po 20.000 Din: 31.131 in 110.834,
po 4.000 Din 1.237 34.551 113.487
po 2.000 Din 825 9.898 3.792 4.912 4.855
12.462 12.394 37.040 32.510 50.267 59.591
59.133 85.614 83.340 80.550 79.999 103.244
104.594 106.468 14.152 16.802 14.302 43.128
46.398 70.445 73.618 90.370 92.832 122.993
25.151 26.951 35.471 53.717 58.647 87.818
86.088 85.051 100.605 111.998 74.672 98.595
in 112.563

Dopisi

IZ RADOVLJSKEGA OKRAJA. Na inicijativno Obznanje društva na Jesenicah priredi gorenjsko obrtništvo izlet v Moirano k Peričniku in na Dovje v nedeljo, dne 22. majnika. V spominu nam je še krasno uspelo zborovanje lanskega leta v Ljubnem, ki za je tudi aranžiralo jeseniško Obznanje društvo. zato z gotovostjo lahko pričakujemo da tudi ta izlet obrtništva ne zaostane za lanskim. Gorenjski obrtniki, pokažite z obilno udeležbo svojo zavestnost; tudi ta izlet se mora spremiti v drugi obrtniški tabor, ki naj služi v izpopolnitve organizacije gorenjskih obrtnikov. Vabi se vse obrtništvo Gorenjske k polnoštevilni udeležbi; dobrodošli tudi tovariši iz drugih srezov Slovenije.

JESENICE. Podmladek Rdečega križa na tukajšnji meščanski Soli priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob pol 8. zvečer na odr pri Jelenju balno igranje s petjem in plesom: »Desetnik in sirotka«. Čisti dobiček je namenjen bolnišnim učencem in učenkam tukajšnje šole. da se pošljejo v počitnicah na morje in da se omogoči revnim učencem majniški izlet. V soboto, dne 21. t. m. popoldne je predstava za šolsko mladino.

ZALOG PRI LJUBLJANI. Preteklo nedeljo se je vršil koncert pevskega zbora Čitalnice, ki je v pevskem oziru prav dobro uspel. Zbor je s sigurnostjo nastopil pod vodstvom neumornega učitelja S. Ceruta. Pesmi so bile prav dobro naštevirane ter so vse ugajale, posebno na zadnja »Knezo v zeti«, pri kateri so prišli vsi glasovi do veljave. Priznanje in zahvala vsem pevskam in pevcom, ki so nam priredili tako lep pevski večer. Obisk bi bil lahko boljši. Nezdruženo je to, da sta se vršili dve sorodni prireditvi isto nedeljo, v prihodnje bo več sporazuma. Našemu pevskemu zboru in njeza marljivemu pevovodji ključemo: Krepko naprej po začrtani poti!

ST. PAVEL PRI PREBOLDU. Dne 15. t. m. smo spemili k zadnjemu počitku 72. let staro Marijo Drobež, ki je službovala nepretrgoma 52 let pri rodbini Zaniner. Vsi svoje vztrajnosti, poštenosti in delavnosti je bila tudi odlikovana. Nai v miru počiva!

LIMBUŠ. Dasi je bil delavnik, smo se zbrali v sredo, dne 18. maja skoro vsi člani krajevne organizacije SDS v Limbušu pri g. Srečku Rohčcu, da čujemo politično poročilo našega nar. poslanca dr. Pivka. Naprednjaki smo v naši občini letos napredovali, ker so se združili vsi, ki so vlekli naprej na razne strane, v SDS. Naše delo

se širi z vidnim uspehom na sosednje občine, ki spadajo k našemu voliču, t. j. na Pekre, Vrhov dol in Bistrico. Po poročilu g. poslanca se je vršil občni zbor kr. organizacije, na katerem smo si izbrali za predsednika g. župana Miha Kreuha iz Pekre, za podpredsednika g. Srečka Pandiča, posestnika v Limbušu, in odbor, ki obstoji iz posestnikov iz Limbuša, Pekre, Hrastja in Bistrice. Redni članski sestanki naše organizacije se bodo vršili vsak mesec in sicer prvo soboto zvečer. Število naročnikov naših listov se je v zadnjem letu podvojilo.

KONJICE. V sredo, dne 25. maja priredil ob 8. zvečer člani st.-bistriškega učiteljskega društva Petrovič-Skrbinškovo vaško šolo »Vozel« v korist Sokola v Konjicah. Predstava se vrši v dvorani Narodnega doma. Med odmore sodeluje konjiški sokolski orkester.

STOPRCE PRI ROGAČU. V nedeljo, dne 22. maja t. l. ob pol 3. priredi šolsko upravitelstvo na svojem šolskem odr s pomočjo izobraževalnega društva Sv. Križ pri Rogasčih Slatini igri »Pogodba«, burka v dveh delanji, ter »Stražnik postopač«, enodeljanka. Za slučaj zelo neugodnega vremena se ta prireditev preloži na prihodnjo nedeljo, dne 29. maja. Čisti dobiček je namenjen tukajšnjim revnim šolarjem.

SLOVENSKA BISTRICA. V nedeljo, dne 22. maja zjutraj ob 3. popoldne v hotelu »Beograd« »N. G. Dr. Zvon« in »Narodna čitalnica, iz Poljčan v prid Sokola v Slov. Bistrici. Vpizori se »Marjetica«, narodna igra v 3 delanji s petjem in godbo.

PODKOREN. Prostov. gasilno društvo v Podkorenu je v nedeljo, dne 15. t. m. priredilo slavnost blagoslovitve motorne brigade, ki je prav lepo uspeša. Vsem najlepša hvala posebno pa botri, njenim družicam in vsem udeležencem.

Porota

Ljubljana, 19. maja.

Posledica vasovanja

Lepa januarska noč. Tam na Brezjah pri Mekinjah je slonela na svojem okencu lepa deklica Francka in sanjalarja v mesečini.

Začula je korake. Mislila je, da je njen Miha in oko se ji je smehljaje zadržalo na noč. Pa je potrkal sosedov Tone Rak in začel govoriti v lepih verzih. Kmalu nato pa je zagledal senco svojega rivala, čvrste ga fanta Miha Zagarja iz Strani.

Kakor mačka je tisti večer od 9. na 10. januarja Tone zginil in Miha je stopil k oknu. Francka se mu je odzvala.

Toneta je grizla ljubosumnost in je šel klicat svoje tovariše, rekoč: »Miha vasuje, prepodimo ga! Zbralo se jih je kar sedem, med njimi celo Franckin brat Valentin. Napravili so od dveh strani bojno črto; in napadli s poleni, a France Perne, 37letni fant, ki bi moral imeti največ pameti, je prišel z nabasano karabinko.

In prepričali so Miha, a tako, da je rečel zgubil nogo. Ko je začel ropot in občutil udarec polena na nogo, je zbežal, a France je s puško za njim ustrelil in ga zadel. Zdrobil mu je glavno kost v kraki, rana se je inficirala, postala je vsled prisa smrtno nevarna in siromaku, so morali odrezati levo nogo. Danes so morali vsi tri grešniki sedeti pred poroto. France Perne in Janez Lukan sta že po 37 let stara, dočim so drugi 20letni fantje. Jože Golob je pri vojakih in ni prišel k razpravi. Vsi tri fantje še niso bili kaznovani, a zdaj so bili obtoženi radi težke telesne poškodbe.

Miha je vstopil v sodno dvorano naslonjen na berglje. Fant je 25letni posestnikov sin iz Strani. Povedal je, da je stekel takoj, ko se začela leteti polena, a ko je napravil kakih 10 korakov, je počilo. V bolnici je bil trikrat operiran. Smehljaje je pripomnil blede mladenič: »Rak pravi, da sem imel celo naročje polen za boj, morja jih je on videl, a imel jih nisem!« S Tinotom Burjo, Franckinim bratom sva pa vedno bila prijatelja in ne morem niti misliti, da bi mi ta želel kaj slabega.

Izvedenec je izjavil, da je bila vsled infekcije Mihova rana smrtno nevarna. Mojster ljubljanskih strelcev, puškar Sevik je zanimal trditve Franceta Perneta, češ, da se zopora ne more slučajno odpreti in tudi patrona ne more kar tako pasti iz magacinca; če se je puška sprožila, je moral Perne pritisniti na petelina.

Francka, Mihova ljubljanka, je dejanje popisala in dejala, da se je Raku, ki je vidi del Miha, tako mudilo, da mu je v naglici odletel klubok skozi okno.

Predsednik je nato prebral poročilo županstva, da so vsi obtoženi na dobrem glasu in nekaznovani.

Porotnikom je bilo stavljenih 6 glavnih vprašanj o krivdi posameznih obtožencev, če so krivi, da so dogovorno povzročili hudodelstvo težke telesne poškodbe; sedmo glavno vprašanje, če je Perne kriv, da je rabil karabinko, torje strelno orožje, osmo eventualno vprašanje, če je Perne France sam kriv tega hudodelstva in deveto, če je Perne tako neprevidezno ravnal, da bi že po naravnih posledicah moral vedeti, da utegne nastati nevarnost za telesno varnost.

Porotniki so potrdili samo vprašanje glede Franceta Perneta radi nošenja orožja in streljanja s karabinko.

Porotni senat je obtožence Toneta Raka, Tineta Burjo, Lojzeta Goloba, Poldeta Perneta in Janeza Lulana oprostil, a Franceta Perneta obsodilo radi prestopka po 335 kaz. zak. in zakona o prestopku nošenja orožja na

5 mesecev zapora

s pocstrenjem. Mihi Zagarju mora plačati za bolečine 20.000 Din, a odškodnina Din 50.000 ter stroške.

Razprava je trajala do 19.15. Predsednik razprave je bil višji svetnik Mladič, v tanga svetnik Avsec in sodnik dr. Kresnik. Za državno pravdnostvo je bil navzoč dr. Fellahar, a obtožence sta zastopala dr. Lovkar in dr. Žitko. Miha Zagarja je zastopal dr. Frlan.

Jutri se vrši zadnja poročna razprava proti Zagarju in tovarišem radi hudodelstva tatvine.

Gospodarstvo

Konkurz Slavske banke

Prisilna poravnava tekom konkurznega postopanja.

Danes je bil stavljen pri sodbenem stolu v Zagrebu predlog na otvoritev konkurza Slavske banke. Sodnja je temu predlogu ugodila ter otvorila konkurz. Za začasnega upravitelja konkurzne mase je imenovan dr. Aleksander Horvat ter za njegovega namestnika dr. Ivica Kovačević, oboje odveta v Zagrebu. Rok za prijavo terjatev je določen do 19. julija t. l., a likvidacijski rok na 20. avgusta t. l.

Kakor znano, je uprava banke že več kakor pol leta vodila pogajanja na vse strani, da bi človeka banko do mirne likvidacije. V materialnem oziru so bila pogajanja več ali manj uspešna, mirna likvidacija pa se ni mogla izvesti iz formalnih razlogov, ker ni zakona o prisilni poravnavi. Radi tega se je smatralo potrebno, da se otvori konkurz, ker se v toku konkurznega postopanja lahko sklene prisilna poravnava, za katero so že dani pogoji.

Z ozirom na otvoritev tega konkurza se poroča iz Zagreba:

»Vsi delodajalci prazadevanja članov upravnega odbora Slavske banke v Zagrebu se je končno našla podlaga za poravnavo z upniki. Po dosedanjih rezultatih glede realizacije bančnega premoženja izgleda, da bi se mogla doseči zadovoljiva kvota za kritje terjatev.

Ker nimamo zakona o prisilni poravnavi, se mora prisilna poravnava izvesti le v toku konkurza. Radi tega se je stavljal sodni predlog za otvoritev konkurza, da bi se mogla v konkurznem postopanju sprostiti prisilna poravnava. Z otvoritvijo konkurza je osigurana realizacija bančnega premoženja in je možnost dana, da se tekom konkurza koncentrirajo draga vseh merodajnih faktorjev na oni del bančnega premoženja, ki ga drži Landerbanka na Dunaju, kar bo seveda kvoto upnikov znatno pobojšalo.»

Pozeba na vinski trti

Letos so ponekod tudi pri nas napravili ledeni močje občutno škodo po vinogradih. Mnogi ne vedo, kako je s takimi trtami ravnati, posebno, kjer je mladje pozebo sedaj sredi maja. Na kratko hočem naštet različne načine pomladne pozebe, in sicer: 1.) Če se očesa ali popki take rekoč še v volni pozebi, tedaj znova poženo podočki, ki so le deloma rodovitni; glavni pridelek je seveda odpadel. Veliko huja je zimska pozeba, ki uniči prav za prav vse pridelek, in podočki, ki so drugega razreda, čeprav poženo, niso rodovitni; v tem obstoji razlika med pomladno in zimsko pozebo popkov. 2.) Pogojni pozebo, ko so dolgi 3–6 cm, popolnoma ali pa le deloma; tukaj je najbolje počakati en dan, da postane škoda pregledna. Nepoškodovane pogojke pustimo seveda pri miru, medtem ko vse ostale poškodovane odščitamo ali podberemo z drugimi nerodovitnimi pogojki vred, kakor je pač navada pri mandanju. V primeru, da moramo podbrati veliko mladjo na isti trti, potem moramo pustiti več rodovitnih divjih pogojkov, da bomo imeli na pomlad kaj rezati. Sicer pa poženo podočki kmalu nanovo tudi tu in pričakovati je še majhen pridelek. 3.) Mlade pozebe v dolžini 15–25 cm, in sicer le vršičke; sard je ostal nepoškodovan. Ta primer se je ponekod pri nas letos zgodil. Tu se pa morajo odmliti deli takej odstraniti, najbolje gladko odrezati, sicer trpi spodaj stojiči zarod ter se posuši. Pozebi deli listov namreč močno izhlapevajo vodo in od tod izvira nevarnost. Ako pa so pozebi deli pogojki z zarodom vred, potem jih odrežemo z nožem do podočkov na pol centimetra dolžine proč od lanskega lesa.

Redko pozebo trte, ko je mladje že 35 do 50 cm dolgo. Če so posmojeni le vršički, je najbolje vse skupaj pustiti na miru.

Vsa ta dela imajo namen, da ohranimo trto v dobrem stanju. Ne smemo pa pozabiti, da moramo pozebe trte gnojiti še v istem letu, in sicer najbolje s žilskim solitrom, da se opomorejo. Na 1 oral se vzame približno 40 kg žilskega solitra. Zelo priporočljivo je, če se gnoji trtam tudi obenem s superfosfatom (100 kg na oral) in kalijevu soljo (50 kg na oral). Pri bodoči reznji pozimi se moramo tudi na pozebo ozirati. Treba je vzgajati nov rodni les ter izbrati le dobre mladike za šparone.

Fr. Katol.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (19. t. m.). Pšenica: sremaka, 74–75 kg, pariteta Indija, kasa, 2 %, 1 vagon 312.50; srbijanska, 74–75 kg, 2–3 %, 2 vagona 296; srbijanska, 78–79 kg, 2–3 %, 3 vagoni 310. Turščica: baška, 14 vagonov 171 do 172.50; baška, za junij, 8 vagonov 180; baškata, 14 vagonov 168 — 170. Tendence nespremenjena.

Dunajska borza za kmetijske produkte (18. t. m.). Prekomorske vesti niso enotne. Dočim so severnoameriške terminske borze zabeležile manjše tečajne padce, so tečaji na tržiščih v La Plati malo poskočili. Dunajska borza mirna. Konsum rezerviran. Ponudba v pšenici, žitasti stari, majhna, kar daje veliko oporo ceni. Kupčija v rži stagnira. Enako je kupčija s pivovarskim ječmenom mirnejša. Tendence v ovsu odločno mirnejša. Tudi kupčija s turščico je zelo mirna. Uradno notirajo vključno blagovnoprometna davek brez carine: pšenica (79/80 kg) domačo 44.50 do 45, madžarska Tisa (79/80 kg) 50.50 do 51; rž: 42.25 — 43.75; ječmen: pivovarski domači 1.38 — 41; turščica: 24.50 do 25.50; oves: domači 85.50 — 86 nominalno; moka č: (v trgovini na debelo): domača 74 — 76, madžarska 71 — 74.

Posojilo Državne hipotekarne banke prometnemu ministru. Kakor smo že pred dnevi na kratko poročali, je prometno ministru najelo pri Državni hipotekarni banki posojilo v znesku 175 milijonov Din (ne 75 milijonov Din, kakor smo pred dnevi pomotoma poročali). 70 milijonov Din je namenjenih za palačo prometnega ministristva, 25 milijonov za odkup palače ljubljanske direkcije »Ljubljanski dvor«, 80 milijonov pa za stanovanja železničarjev (v Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Subotici, Sarajevu in Skoplju). Za zgradbo železničarskih stanovanj namenjeni del posojila je sklenjen na 25 let z 9 % obrestovanjem, ostanek pa na 12 let z 10 % obrestovanjem. Državna hipotekarna banka prejme hipoteko na posojilo, zgrajena iz tega posojila, povrh tega pa je prometno ministru zastavilo Držav-

ni hipotekarni banki gotove dohodke. Iz gornjega je razvidno, da Državna hipotekarna banka ni stavila prometnemu ministru ugodnejših pogojev, kakor ostalim hipotekarnim dolžnikom. To posojilo daje Državna hipotekarna banka prometnemu ministru iz sredstev, ki jih bo prejela od emisije 12milijonskega dolarskega posojila, ki je bila pred kratkim izvršena v New Yorku s posredovanjem bančne skupine Seligman & Co.

Posiv vsem delniškim družbam s sedežem v ljubljanski oblasti. Delniške družbe s sedežem v ljubljanski oblasti se pozivajo, naj predložijo nadzornemu oblastvu (velikemu županu) v 14 dneh, ko se je po statutarnem določilu vršil redni občni zbor za minulo poslovno leto, računski zaključek (bilanco ter račun izgube in dobička) ter po družbenem vodstvu overovljen prepis zapisnika o obtem zboru, ki je odobril letne račune. Računski zaključek morajo objaviti družbe z delniško glavnico, večjo od 1 milijona Din, v »Uradnem listu«, in tudi v »Službenih Novinah« v Beogradu; v dotični objavi je treba navesti višino in izplačilo dividende.

Reguliranje naših vojnih dolgov v Angliji in Franciji. Iz Beograda poročajo, da pogajanja za reguliranje naših vojnih dolgov v Angliji in Franciji hitro napredujejo. Pričakuje se, da bodo pogoji konsolidacije prihodnji mesec končno veljavno določeni. Določena je posebna komisija za redigiranje tozadevne pogodbe. Konsolidacija vojnih dolgov bo mnogo pripomogla k povečanju našega kredita v inozemstvu, obenem pa bo s tem ustvarjena možnost za najetje cenejših posojil v Angliji.

Sprememba pravilnika o zaposlenju tujih delavcev. Po informacijah iz ministristva za socijalno politiko bo po novem pravilniku o zaposlenju inozemskih delavcev izdajala dovoljenja za zaposlenje pristojna oblastna inspekcija dela (ne veliko županstvo), ministristvo za socijalno politiko pa bo pristojno za pritožbe in spore. Glede avtomatičnega podaljšanja dosedanjih dovoljenj (do 1. julija) bo v kratkem izšla posebna naredba.

Z lesnega trga. Na našem losem trgu vlada razmeroma ugodna konjunktura, edino povpraševanje po prvovrstnem blagu je slabo. Cene gradbenemu lesu so se nekoliko dvignile. Izvoz razenega lesa je živahen, parketni les pa se nadalje izvažja v Ameriko. Na tržišču drv je nastopila sezijaka stagnacija. Kakor se sodi, je ena tretjina lanskeletne produkcije ostala neprodana.

Redni občni zbor bo imela d. d. Hranilnica v Križevcih (Prekmurje) 7. junija t. l. ob 10. v poslovnih prostorih Prekmurške banke v Murski Soboti.

Odpravljena konkurza. Po razglasu okrožnega sodišča v Novem mestu sta odpravljena konkurza o imovini Nežiko Pfeiferjeve in o imovini Karoline Zbaničnikove.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 7 vagonov portlandskega cementa in 10 vagonov živega apna; do 26. t. m. pa glede dobave 600 kg cilindričnega cementa v 600 kg strojne oja. — Dne 25. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande dravske divizije oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 2000 m³ trdih drv.

Solunski sejmi. II. mednarodni sejem v Solunu se bo vršil od 18. septembra do 3. oktobra t. l. Prospekte za sejem dobijo interesi v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

19. maja.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 345–35, Vojna škoda 339.5–340, zastav, in komunalne Kranjske 20–22, Celjska posojilnica 196 — 197, Ljubljanska kreditna 150–0, Merkantilna 98–100 (98), Prašed, 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 0–495, Vevče 130–0, Starvna 65 — 65, Sešir 104 — 0. — B l a g o: Tendence za les čvrsta, za deželne prideleke nespremenjena. Zaključenih 5 vagonov lesa.

ZAGREB. Pri majhnem prometu je Vojna škoda nekoliko čvrstejša. Promptna je notirala 340 — 340.50, kasa pa se je trgovala po 340. — Deviza na Italijo je nekoliko oslabela. V Curihu je ob zaključku borze notirala 28.25 blago, v Zagrebu pa se je trgovala po 308.50 — 309.50. Dinar je nadalje mednarodno

Iz življenja in sveta

Senzacija s Šaljapinom na Dunaju

Nadležni časniki. — Preprodajanje vstopnic. — Umetnik beži iz hotela. — Prenočišče pred blagajno. — Šaljapin ima 10 otrok in preživlja 26 ljudi

Navzočnost Šaljapina na Dunaju, kjer poje najslavnejši ruski pevec, umetnik te dni v Državni operi, je spravila pokonci na desetisoče radovednežev. Že ko se je Šaljapin vozil na Dunaj, ni imel v vlak miru pred reporterji. Vsak je hotel imeti od njega razgovor. Izpraševali so ga po njegovi umetniški karieri, po privatnih zadevah, hoteli so vedeti, v kakšnem spominu mu je Dunaj iz zadnjega obiska, kako ga plačuje Amerika itd. itd. Na koncu pa, če se je že otrese vse te nadleže, ga je vsiljivi reporter navadno še fotografiral ali pa se je moral pevec postaviti v pozicijo, ki se je zdelo risarju najefektnjša. Skratka, Šaljapinova vožnja na Dunaj je bila zelo mučna in menda je bila Amerika manj vsiljiva in radovedna kakor tisti, ki so šli Šaljapinu naproti iz avstrijske prestolice.

Na Dunaju je pevec svedel pričakovane velikanke množice ljudi, ki skrbijo za sprejeme ob sličnih prilikah. O usodi vstopnic za «Borisa Godunova» in «Fausta» smo pisali že včeraj. Navijači so kupili razpoložljive karte že kot prvi dan in trgujejo z njimi naprej. Vendar pa je bila gledališka uprava tako previdna, da je rezervirala izvestno število sedežev še za pozneje in za ta preostala mesta se sedaj bijejo Dunajčani brez obzira na dostojnost in takt.

Umetnika so po prihodu tako oblegali vsakovrstni ljudje, da je moral uteči iz hotela, v katerem se je nastanil. Zbežal je daleč na periferijo mesta. Šele tam je incognito dobil miren kotiček, da se je v njem odpočil.

Naravnost neverjetne scene pa so se odigrale v terek pred gledališko blagajno. Naval je bil ogromen, število vstopnic pa zelo majhno. Stojišča zadnje vrste so se prodajala po 16 šilingov (okroglo 130 Din). Ker je blagajničarka prodajala prostore zelo po-

časni ter je prihranila nekaj vstopnic še za sredo, so se ljudje nastanili kar pod arkadami pred vhodom v gledališko poslopje. Tam so prebili noč na blazinah in žimnicah, ki so jih v ta namen privlekli z doma. Prostor pred opero je bil ta dan podoben vojaškemu taborišču izza vojne.

V sredo so odprli blagajno že ob 6. uri zjutraj. Čakajoča množica je planila k okencu. Toda blagajničarka je zopet počasi prodajala karte in tako se je manipulacija zavlekla čez poldan do večera. Ljudje so stali v verigi 36 ur, ne da bi se za hip odstranili. Smešno je bilo videti, kako so nekaterim svojci prinašali zajtrk, kosilo in južino. Lakotniki so hrano povzili stoji, ker so se bali, da pridejo drugače ob prostor.

Na množična vprašanja o svoji slavi in sebi je dal Šaljapin časniki-jem tudi sledeče pojasnilo: Slava zahteva velikanskih žrtev. Ljudje vidijo v meni umetnika, ki služi ogromne vsote. Nihče pa ne ve, koliko-krat se moram odpovedati tej ali oni stvari samo radi prepričljivih sredstev. Često sem potreben čaše dobrega vina, kateremu se moram odpovedati. Zdaj imam za sabo 30 let svoje pevske kariere. To je 30 let mučnega dela, ki mi ni ostavilo v žepu nič več kakor 8 zlatih frankov. . . . Vse govori in piše, koliko zaslužim vsak večer. Moj zaslužek enega dne se navadno pomnoži s 365 dnevi, kar da ogromne dohodke. Ti pa so samo navidežni. Skrbeti moram za 26 oseb. Sem namreč družinski oče desetih otrok, za katere moram plačevati tudi učitelje in slugo, poleg tega pa imam na plečih tudi vse svoje sorodnike, ki so bili prej bogati ter so v svetovni vojni obubožali. Moja slava je res velika, žrtve, s katerim sem jo odkupil, so pa za druge nepopisne in nerazumljive.

nici obstreljevati. Vojaki so bili mnenja, da gre za sovražno madžarsko letalo. Takoj po prvih salvah so začeli z letala mahati z belimi robci, vendar pa jih vojaki niso razumeli in so jih obstreljevali še naprej. Letalo je bilo večkrat zadeto in je zelo nesigurno plavalo proti letališču. Ker radi neprestane obstreljevanja tudi na letališču ni moglo pristati, je krenilo ponovno proti Dunavu in se očitno nameravalo spustiti na vodno gladino. Toda še preden je doseglo reko, je strmoglavilo na tla in se razbilo. Vsi pasažirji so bili mrtvi.

Uvedena preiskava bo dognala, koliko odgovarjajo te navedbe resnici.

Velika tramvajska nesreča

Po poročilih iz Kassla se je v sredo zvečer dogodila strahovita cestno-železniška katastrofa na progi Kassel-Dusselthal. Na zadnji postaji te proge je stal tramvaj, nabito poln potnikov. Sprevodnika in vodje tramvaja ni bilo v vozu. Nek mladenič pa je dvignil zavoro in tramvaj je zdrčal nizdol proti mestu. V eni glavnih ulic je tramvaj nato iztril in zadel ob neki železnižni oder. Zgornji del tramvaja je bil takoj ves razbit. Iz razvalin so po naporni reševalni akciji potegnili 9 mrtvih, med njimi 6 žen in 11 težko ranjenih.

Aretacija sestre atentatorja Lucetija

Te dni je bila aretirana v Rimu sestra Mussolinijeva atentatorja Gina Lucetija. Že del časa so se vršila poizvedovanja proti vsem članom Lucetijeve rodbine. Gradivo, ki je prišlo na dan, je baže zelo zanimivo in nudi nove upogledbe v zasnovno napada.

Obenem z Lucetijevo sestro je policija aretirala tudi natakarija Pierrinija. Pri njem so našli 1200 lir, za katere ni mogel pojasniti, kje jih je dobil. Zdi se, da je prejel navedeno vsoto od Lucetijevih, da bi ne izdal tajnosti, ki so mu očitno znane. Poleg Pierrinija je v rokah politične policije še neki Vincenc Baldazi, s katerim je imel Pierrini zveze. Ti trije aretiranci bodo baže nastopili kot trije glavne priče v Lucetijevem procesu, ki ga pripravlja državni pravdnik z največjo skrbnostjo.

Potres tudi na Portugalskem

Za nedeljskim močnim potresom v Beogradu in severni Srbiji je 17. t. m. sledil močan potres na Portugalskem, ki je povzročil tudi mnogo materialne škode. Hudo je bilo po potresu prizadeto mesto Alcacar do Sal ob reki Sadao. Kratko poročilo iz Lisabone navaja samo, da je nastal tam 17. t. m. strahovit potres in še niso znane podrobnosti, ker so bile vsled potresa potrpane vse brzojavne in telefonske proge. Ni izključeno, da je potresna katastrofa povzročila tudi več človeških žrtev. Tu v glavnem mestu Portugalske so občutili ta potres. Prebivalstva se je polastila silna panika. Kljub temu, da so bili potresni sunki izredno jaki, ni bila povzročena nikakva materialna škoda in ni bilo niti ranjenih niti mrtvih.

Težavna naloga

«La Revue de l'Europe centrale» priobčuje naslednjo zgodbo izpod peresa nemškega pisatelja Manuela: V Berlinu je živel star novinar. Na njegovi pisalni mizi se je tekom let nakupila pravcata gora papirja. Izrezki iz listov, vsakovrstni rokopisi, popravki, nazni računi, obsebe, krtačni oddisi, konci nohtov in trtve muhe. Le dvoje predmetov je bilo v tem kaosu vedno na mestu: svinčnik in škarje. Previdni novinar si ju je bil namreč privezal za pas.

Ko je v novembru 1918 izbruhnila v Nemčiji revolucija, so se spartakovski sili polastili tiskarne in uredništva, premetali vso stavino in prebrskali vse predale, boteč izlediti nevsene jim rokopise. Tako so demolirali sobo za sobo in slednjič dospeli tudi v pisarno našega urednika. Toda na pragu so obstali in se popraskali za ušesi. Nerad na urednikovi mizi jih je frapiral.

»Hm. . . . Tod smo pa že menda opravili svoje,« so dejali se obrnili in odšli.

Prekrasno monumentalno filmsko delo v 11 dejanjih. — Skrivnostna ljubezen bele nune. — Erupcija Vezuva in njega strahovitosti. — Krasna vsebina. — Lepi naravni posnetki. — Napeto — velezanimivo — ljubavno — senzacionalno. — Slednji uspeh pri vseh včerajšnjih predstavah. Vsled ogromne dolžine filma (oba dela neskrajšana v enem sporedu se vrše dveurne predstave ob:

4., četrti na 8.in četrti na 10.

ELITNI KINO MATICA, najlepši kino v Ljubljani. Tel. 2124

Prednaznailo: velefilm KU-KLUX-KLAN.

Strahote zadnje ameriške povodnji

Ogromne površine zemlje v oblasti Mississippija. — Velikanska škoda na ljudeh in imetju. — Posledica uničenja bombažnih nasadov: Amerika dobi nove milijarderje

Zadnje dni so dospela iz Amerike nova poročila, ki pravijo, da se je katastrofalna poplava Mississippija zopet povečala. Novih 20.000 ljudi je na cesti, v Natchesu pa tabori na tisoče beguncev pod milim nebom. Ti ljudje so jedva rešili svoja življenja pred vodnimi masami. V Simmesportu in pri Mandisuri je 1400 ljudi obkroženih od vode. Pionirske čete so dan in noč na delu, da prepeljejo nesrečnike na suho.

70.000 kvadratnih milj zemlje pod vodo.

Mississippi je s pritoki vred pokril 70.000 štirinajških milj plodne zemlje. Pod vodo se nahajajo deli držav: Arkansas, Mississippi, Louisiana, Missouri, Tennessee in Illinois. Človeških žrtev je k sreči razmeroma malo. Dospel je njih naštetih okoli 750. Na stotisoče ljudi pa se je moralo izseliti pred srečne se štejejo tisti, ki so rešili pogina tudi svojo živino. Na tisoče zamudnikov pa je moralo iskati zatočišča na strehah in na drevesih, dokler se niso pojavili rešitelji. Stvarna škoda je nepopisna. Po presoji zapriženih izvedencev znaša že sedaj

500 milijonov dolarjev.

Prezident Coolidge je apeliral na usmiljenost ameriškega prebivalstva, ki je doslej zbralo za poplavlence 10 milijonov dolarjev prostovoljnih prispevkov. Ta vsota pa je seveda že davno izčrpana. Poplavlence zalaga z živili vlada iz lastnih sredstev. Pomaga kajpada tudi ameriški Rdeči križ, toda njegova pomoč se omejuje bolj na razdeljevanje obleke, hrane in sličnih pripomočkov.

V begunskih taboriščih.

Vlada je velela nastaniti poplavlence v posebnih begunskih taboriščih, kjer se v prvi vrsti pazi na higijeno. Že takoj od začetka poplave so se ljudje bali izbruha epidemičnih bolezni. Zato je ameriška vlada odredila, da se morajo vsi poplavlenci takoj podvreči cepljenju proti tifusu, koleri in kozam.

Izjave ministra Hooverja.

Ameriški notranji minister Herbert Hoover, katerega je prezident Coolidge poveril z vodenjem reševalne akcije, je do zadnjih dni vodil reševalna dela na mestu nesreče. Stanoval je ves čas v posebni ladji in poročila, ki jih je podal, ko se je vrnil v Washington, so bila zelo pretresljiva.

Kolikor daleč seže oko, vsepovsod je svet ob Mississippiju pod vodo. Drveči valovi nosijo s seboj drevesa, mrtve živali in druge predmete. Voda z velikansko silo pritiska na jezove, ki popuščajo. Občutno so prizadele ameriško prebivalstvo tudi vremenske izpremembe, v prvi vrsti močni viharji, mraz in hlad.

Begunci žive v šotorih. Mnogo jih je pobegnilo le z najnujnejšo obleko. Spati so morali prve noči na vlažnih tleh, iz česar so nastale ponekod bolezni. Že se je bilo bati, da bo začela smrt neusmiljeno kositi.

Poplava je naraščala s tako nagljo, da so matere bežale brez otrok. Videti je bilo srce trgajoče prizore. Voda je materi odnesla dete, katerega ni bilo mogoče oteati smrti. Najhujše, kar so begunci pretrpeli, pa je bila žeja. V me-

stu Greenville je voda razdejala vodovod in prebivalstvo je ostalo brez pitne vode več dni.

200.000 ljudi brez doma.

Poplava je pripravila ob domove skoro četrtilijonsko ljudi. Povodnji jim je uničila vse kar so imeli. Njihov položaj je brezupen tudi kar se tiče letine. Ker se nahaja skoraj 5 milijonov ha ozemlja za bombažno kulturo pod vodo, so cene bombaža čez noč poskočile. Trgovci, ki so se lani založili z bombažem ter ga imajo v skladiščih, bodo postali čez noč milijarderji. In teh ljudi je v Ameriki precej.

Pomanjkljiva regulacija ameriških rek je sama in edina kriva katastrofe Mississippijevih voda. Farmerji dolžijo ameriško vlado, da je dovolila izsekati preveč gozdov, za regulacijo rek pa je storila premalo. Mnogo držav, ki so bile prej poraščene z gostimi šumami, je sedaj opustošenih in voda ima dostop kamor hoče.

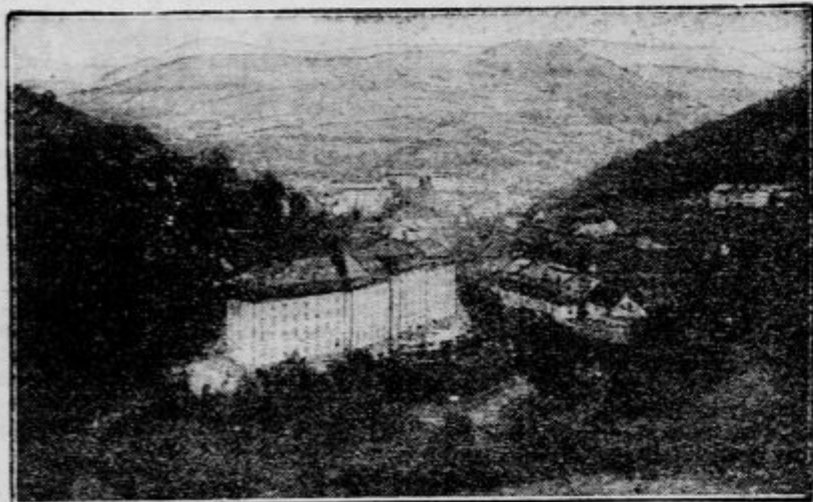
Meredajni čimtelji upajo, da bo ameriška vlada na podlagi letošnjih žalostnih izkustev revidirala svoj rečni program ter v bodoče pazila tudi na blagostanje kmetov, katere je zadnje čase po krivici zanemarjala.

Poletno fino perilo

za gospode, iz finega angleškega ali češkega čevlja, fine chantung svilu ali češkega domačega platna prodaja izredno poceni samo tverka Drago Schwab, Ljubljana.

× Sven Hedinova najnovejša ekspedicija. V Pekingu je bila pred kratkim podpisana pogodba med svetovnim potnikom Svenom Hedinom ter Zvezo učenih društev na Kitajskem. Glasom pogodbe sme Sven Hedin potovati v Sinkiang ter v vzhodni Turkestan le v spremstvu posebnih znanstvenih odposlancev, ki bodo raziskovali kraje v geološkem, vremenskovnem in arheološkem pogledu. Ekspedicija bo imela švedsko-kitajski značaj, za izhod diše pa si je izbrala kraj Paotov v Mončgoliji.

× Prepovedan obroček v nosu. Francoski minister za kolonije je izdal dekret, ki zabranjuje črncem v centralni Africi nositi ušane in obročke v nosu. Črnci pa tudi ženske, ki bi prekršile to pravilo, bodo kaznovani z 2 do 5letno ječo, mazači, ki bodo ljudem vrtali uhlje in nosove, pa so izpostavljeni nevarnosti, da zapadejo 10 letnemu zaporu.

Mesto Jachimov na Češkem, kjer se je vršila konferenca Male antante.

Kako izrablja fašizem vero

Križ v rimskem Koloseju.

V sredo ob 5. popoldne so v rimskem Koloseju blagoslovili velik križ, ki je bil v prostorih Koloseja že l. 1750., in katerega so odstranili 1874. Prireditvi je prisostvovala velikanska množica ljudstva. Bile so zastopane vse rimske šole, osnovne, srednje in visoke. V Koloseju je gorelo nad tisoče žarnic. Sprejaj pred odrom je bil postavljen sedež za kraljico, ki je bil prevlečen z rdečim suknom.

Točno ob 5. uri se je pripeljala kraljica Jelena v spremstvu princezine Giovane. V drugem avtomobilu je sledila princesa Mafalda s svojim možem princem d'Assia. Kraljico so sprejeli zastopniki vlade, minister Fedele in rimski guverner.

Križ je postavljen v sredino Koloseja in stoji na visokem podstavku. Ko so odgnili z njega pokrivalo, je prikoralo v kolisej 80 gojencev klerikalnih konviktov.

Križ je blagoslovil dvorni kaplan msgr. Beccaria. Ko so križ odgnili, so donele trombe, zbor «šola cantorum» pa je pel ceremonijalne pesmi. Nad Kolosejem je zakrožil en balon in dva aeroplana, ki sta vrgla na križ več šopkov cvetic.

Nad parado so imeli fašisti veliko dopadenje, dočim so se drugi ljudje zgražali, da izrablja fašizem celo vero v svoje politične namene.

Strahovita eksplozija v šolskem poslopju

V Bathu (država Michigan) se je pripetila v sredo zagonetna eksplozija, ki je ostala doslej nepojasnjena. Med poukom je v šolskem poslopju nastala strahovita eksplozija. V hipu je bilo poslopje v razvalinah. 40 otrok je našlo pod ruševinami smrt, nad 100 pa je težko ranjenih. Istočano je eksplodirala pred stanovanjem učitelja bomba, ki je učitelja raztrgala na drobne kosce, njegovo ženo pa težko ranila. Tudi avtomobil, ki je slučajno stal na cesti pred šolo, je postal žrtev eksplozije. Eksplozija sama je bila tako silna, da so se stresle vse hiše v mestu. Na licu katastrofe so se odigravali pretresljivi prizori, ko so starši med ruševinami iskali

svojo deco. Med razvalinami so našli pozneje 10 dinamičnih patronov. Domneva se, da gre za čin blaznega ali pa za osebno maščevanje. Preiskava pa doslej ni mogla najti nikakih sledov za storilcem.

General Štefanik – žrtev nesrečne pomote?

Zanimivo pričevanje slovaškega mešarja.

O tragični smrti prvega češkoslovaškega generala Štefanika, ki je bila doslej nepojasnjena in zelo zagonetna, objavljajo bratislavski listi zanimiva odkritja.

Slovaški mesar Matija Lechta iz Farne pri Bratislavi, ki je bil očividec tragičnega dogodka, je na poziv ministrstva za narodno obrambo z ozirom na svojo tožadveno prijavo opisal dogodek sledeče: »General Štefanik se je s tremi drugimi vojaškimi funkcionarji dvignil dne 4. maja 1919. v italijanskem letalu, tipa «Caproni» na bratislavskem letališču. Ko se je letalo okrog 11.30 popoldne spuščalo z dunavske strani proti Bratislavi, ga je začela skupina vojakov v bratislavski topniški vojaš-

Letalo s katerim bosta ameriška letalca Berthaud (zgoraj) in Chamberlain (spodaj) letela čez Atlantik, iz New Yorka v Pariz

Sokol

Narodni dom in Ljubljanski Sokol

Ker krožijo po mestu govorice, ki ne odgovarjajo resnici in bi utegnile škodovati tudi ugledu našega društva, priobčujemo zato dopis, katerega smo oddali na društvo »Narodni dom«, članstvu in javnosti v objektivno pre-sojo.

Dopis se glasi:

Št. 182. Ljubljana, 30. aprila 1927.
Uglednemu odboru »Narodne galerije«
Ljubljana.

Vaš predsednik g. Zorman nam je na naš svojočasni razgovor z njim in g. dr. Mesenclom na kratko odgovoril, da je o vsebini tega razgovora poročal uglednemu odboru Vašega društva in da je ta poročilo vzel na znanje, ne da bi se meritorno z njim pečal.

Povsem naravno je, da se s tem odgovorom ne moremo zadovoljiti, vsled česar prihajamo danes s pismenimi predlogi, na katere naj nam ugledni odbor blagovolito in jasno odgovoriti, dali se strinja s temi predlogi in pogoji, odgnano, ako je voljan pogajati se z nami v tem pravcu. Ta odgovor pričakujemo do 15. maja t. l. Ako do tega dne ne prejemo nikakega obvestila, bomo v veri, da p. t. odboru ni do pogajanj z nami, in primorani pred meseci podvzete korake v zaščito svojih interesov obnoviti in nadaljevati.

Prosimo pa sledeče: Društvo »Narodna galerija« — eventualno sporazumno z vsemi ostalimi institucijami — naj se izjavi, da nima ničesar proti temu, da pride zgradba »Narodnega doma« v last »Ljubljanskega Sokola«.

Ljubljanski Sokol bi v tem slučaju nudil »Narodni galeriji« iste dobrine, kakor društvo »Narodni dom«, da se več, pri volji bi, da se »Narodna galerija« vključi na vse zasebene prostore za dobo 60. let, in pripravljati bi bil v pismeno pogodbo vsaviti odstavke, da bi tudi po preteku te vključene dobe privolil vsem institucijam nadaljnje bivanje v Narodnem domu, ako se jim ne bi posrežilo preje preseliti se v prikladnejše in njihovim intencijam bolj odgovarjajoče prostore.

Gotovo je, da bo Narodna galerija z ostalimi institucijami čez nekoliko let razpolagala z glavnico, ki so jo stvorile državne podpore, podpore Ljubljanske občine in slovenskega naroda in bo omogočila novo in Vašemu namenu bolj odgovarjajočo zgradbo. Za ta slučaj je naše društvo pripravljeno pogodbeno se zavezati, povrniti Narodni galeriji stroške adaptacije Narodnega doma v sorazmerju z ono dobo, katero bi uporabljala zasede ne prostore.

Povdarjamo tudi danes, da nam gre edino le za prostor, ker v celotnem okrožju našega društva ni najti primerne stavbe, tudi ako bi prej ali slej prišli do primerne glavnice, kar pa je izključeno, ker je naše društvo vezano le na prispevke svoje članstva.

O ostalem razmerju Ljubljanskega Sokola do zgradbe Narodnega doma nečemo ponovno razpravljati, saj smo se že obširno razgovarjali na raznih sestankih in sejah.

Iz vsega gornjega mora biti povsem jasno, da ni niti najmanjše naš namen ovirati vseh teh, za naš mali narod tako odlično važnih institucij v njihovem delovanju in razvoju, nasprotno, mi jih hočemo in jih bomo tudi z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpirali, od gospodov pa pričakujemo tudi toliko uvidenosti in priznanja, da se s polno pravico potegujemo za posest zgradbe Narodnega doma, ki je za naše društvo življenjskega pomena.

Mi iskreno želimo miren sporazum in ta je odvisen sedaj edinele od Vas.

Z izrazom odličnega spoštovanja
»LJUBLJANSKI SOKOL«
Bogumil Kajželj, starosta,
Janko Milost, tajnik.

Zupa Ljubljana je priredila preteklo nedeljo za društvene prosvetarje nekako manjšo prosvetno šolo. Najprej se je imel izvršiti formalni zbor društven. prosvetarjev in nato šola. Pod predsedstvom br. dr. Igorja Vidica je rešil zbor formalno stran sestanka, nakar je referiral br. dr. Vidic o idejni vzgoji, ter pokazal na vse dobre in slabe strani naših sokolskih delavcev, ki jih pri posameznikih opazujemo. Nato je sledil referat br. švajgarija »Sokolski tisk«, o katerem so se udeležili debate vsi navzoči. Stori je bil v tem pogledu koristni sklep. O sokolskih knjižnicah je predaval br. Sax, ki je izčrpno utemeljil potrebo sokolskih knjižnic, popisal njih ustroj itd. Zelo zanimivo je bilo poročilo br. Mesci o sokolskih odrh, ki je izrazil tudi precejšnjo debato. Sledil je razgovor o poučnih filmskih predstavah in o gledaliških lutkah za sokolsko dečo. Zupa bo po možnosti ustanovila potujoče marionetno gledališče za svoja društva. Br. Juvanc je podal poročilo o sokolskih pevskih zbiorih ter je z mnogimi praktičnimi nasveti izpopolnil svoje zanimivo predavanje. Potem je govoril br. dr. Maurer o manjšinskem delu v Sokolu, podprto z raznimi podatki o naših manjšinskih društvi. — Celoten potek precej dobro obiskanega sestanka je pokazal, da pričenja prehajati prosvetno delo v določeni delokrog ter bo v doglednem času regulacija dela v tej panogi tudi pravilno dovršena.

Sokolsko društvo v Laškem razvija čim dne 12. junija svoj prapor. Priprave za letošnje slovesnejšo proslavo so že v polnem teku. Sosednja bratska društva prosimo, da se pri določitvi lastnih prireditvev ozirajo na ta dan. Obenem opozarjamo, da je za polovično vožnjo že zaproseno. Ker se vrši po razvijanju prapora tudi javna telovadba, bo to obenem nekaka preizkušnja izlet v Ljubljani. Nadalje na navodila še slede.

Preklic

Sporazumno s tovarno B. S. A. Birmingham smo g. Stanetu Kendi v Mariboru oddali podzastopstvo B. S. A. motociklov. To podzastopstvo smo sedaj poverili znani solidni trdkar Divjak & Gustinčič v Mariboru. Glavni trg, ki ima tudi našo zalogo rezervnih delov na razpolago. 759
Jugoslov. d. z. o. z.
Generalno zastopstvo B. S. A. motociklov
Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Sport

Juniorski lahkoatletski meeting S. K. Ilirije

V soboto in nedeljo se je vršil lahkoatletski meeting za juniore, ki ga je organizirala SK Ilirija. Z njim se je otvorila letošnja sezona na igriščih. Take prireditve so vsega priznanja vredne, kajti z njimi se nudi našim najmlajšim priložnost za start in uspeh. Zato pa bi se morale kar najskrbneje organizirati in pripraviti in njih program z največjo resnostjo in natančnostjo izvesti, da se atleti že v svojih prvih nastopih privadijo redu in disciplini. Na tem meetingu pa smo vsega tega v precejšnji meri pogrešali. Sodniški zbor je delal precej po domače (krogla se ne meče preko glave, atlet nastopi pri skokih za vsako višino samo trikrat). Starterji bi morali biti resni in vestni ter se vzdržati vsakega dajanja navodil tekmovalcem. Tudi bi bilo želeli, da se v bodoče ne dajo znaki za start s piščalko, zlasti na kratkih progah. Prireditev je pričela s skoraj polurno zamudo in se je v nedeljo zavlekla do pol dveh popoldne. Take stvari morajo v bodoče brezpogojno izostati, ker se z njimi samo ustvarja nerazpoloženje in ne godovanje v publiku, ki ima pravico terjati, da se sportne prireditve, na katere se jo privabi, izvrše v redu. Sodniški zbori naj pomnijo, da je v glavnem edino od njih odvisno, da li je kaka lahkoatletska prireditev, pa tudi najmanjša, zanimiva ali dolgočasna! Omenjamo vse to, ker smo na začetku sezone, in se sedaj še čas, da se na gotove težavnosti opozori, da v bodoče odpadejo.

Meeting je bil zamišljen tako, da so v soboto nastopili juniori do 16. leta kot grupa A v petoboj (skok v vis, met krogla 5 kg, met diska 1.50 kg, skok v daljavo in tek na 60 m). Grupa B (juniori do 18. leta) so pa nastopili v šestboju (tek 100 m, tek 1000 m, skok v vis, troskok, met diska in met kopja). Poedini atleti so lahko dosegli placement v peto, odnosno šest, stoboju, v nedeljo so pa lahko startali v še posebej v svojih disciplinah, toda le oni, ki so v soboto dosegli eno izmed peto prvih mest.

Na prireditvi sami je tekmovalo 22 atletov članov Ilirije, ASK Primorja in 1 atlet Trčiča.

Rezultati:
a.) Kategorija B. - juniori do 18. leta. Šestboj; startalo 12 atletov. 1. Zorja (Pr.) 22 točk; 2. Pinterič (Pr.) 29 točk; 3. Megušar in Kalčič (oba II.) 34 točk. Od doseglih rezultatov bi omenili: Skok v vis šino z zaletom: Medica (Pr.) 150 cm; troskok: Režek (II.) 12.40 m, Kalčič (II.) 11.59 m, Medica (Pr.) 11.33 m, Zorja (Pr.) 11.23 m, tek 1000 m: Zorja (Pr.) 2:51.4, tek 100 m: Režek (II.) 11.4 (start s piščalko);
b.) Kategorija A. - juniori do 16. leta. Petboj; startalo 10 atletov. 1. Zupančič (II.) 10 točk; 2. Cenčič (Pr.) 21 točk; 3. Pečenko (Pr.) in Banko (II.) 24 točk. Omenimo vredni so nekateri rezultati: skok v vis šino z zaletom: Zupančič, Dobrota (oba II.) in Cenčič (Pr.) 138 cm; skok v dalj. z zaletom: Zupančič (II.) 4.82 m, tek 60 m: Nagy Dobrota (oba II.) 7.4.

Pri nedeljskem meetingu so bili doseženi sledeči rezultati:

a. Kategorija B. - juniori do 18. leta: Skok v vis šino z zal.: 1. Megušar (II.) 140 cm, 2. Outrata (II.) 135 cm, 3. Pinterič (Pr.) 135 cm; tek 100 m: 1. Režek 12 sek., 2. Outrata, 3. Strehovec (vsi II.); met kopja obojerno: 1. Zore (II.) 58.84 m (39.42 in 19.42), 2. Pinterič (Pr.) 47.58 (32.76 in 14.82), 3. Banko (II.) 44.73 m (29.95 in 14.78), 4. Medica (Pr.) 44.66 m (31.18 in 13.48); tek 1000 m: 1. Zorja (Pr.) 2:57.1, 2. Pinterič (Pr.), 3. Kmetič (Trčič); met diska obojerno (4 tek.): 1. Banko (II.) 49.70 m (29.28 in 20.42), 2. Pinterič (Pr.) 47.41 m (27.65 in 19.76), 3. Zore (II.) 42.45 (24.27 in 18.18); troskok (4 tek.): 1. Režek (II.) 11.92 m, 2. Outrata (II.) 11.685 m, 3. Kalčič (II.) 11.435 m, 4. Medica (Pr.) 11.35 m; stafeta 4 x 100 m (2 stafeti): 1. Ask Primorje (Cenčič, Sketelj, Zorja, Corradini) 51.1; 2. Ilirija (Kalčič, Zore, Outrata, Režek); zelo slabe predaje.

b. Kategorija A. - juniori do 16. leta: Tek 60 m: 1. Cenčič (Pr.) 8 sek., 2. Nagy, 3. Dečman (oba II.); met diska 1.5 kg obojerno: 1. Zupančič (II.) 51.43 m (29.80 in 21.63), 2. Karba (II.) 48.11 m (26.84 in 21.27), 3. Pečenko (Pr.) 41.15 m (25.75 in 15.40); skok v daljavo z zaletom: 1. Zupančič (II.) 5.28 m, 2. Nagy (II.) 5.01 m, 3. Cenčič (Pr.) 4.99 m, met krogla 5 kg obojerno: 1. Zupančič 18.28 m (10.345 in 7.935), 2. Banko 14.89 m (8.065 in 6.825), 3. Vale 14.81 m (7.645 in 7.165) (vsi II.); skok v vis šino z zaletom: 1. Zupančič (II.) 1.30 m, 2. Dobrota (II.) 1.20 m.
Opazili smo razven dosedanjih talentiranih juniorjev Zorja, Pinteriča, Medice, Režeka, Kalčiča, Zoreta itd. med najmlajšimi nekaj zelo dobrih moči, predvsem Zupančiča, Cenčiča in Nagya, ki mnogo obetajo, paziti pa je treba zelo, da se ne bodo pokvarili s preostim treningom in preprostimi težkimi nastopi, kakor se nam je zdela ta prireditev.

Vsem sportnim organizacijam v Sloveniji

Po podpisani organizaciji sklicani sestanki sportnih organizacij v svrhu priprave za IX. olimpijado je sklenil sledeče:

Osnuje se skupni odbor vseh sportnih organizacij v Sloveniji, ki bo vodil idejno in materijalno propagando za IX. olimpijado.

Vsaka sportna organizacija delegira v ta odbor enega svojih članov. Odbor se nato konstituira sam od sebe, izvoli eksekutivo in prevzame delo. Svoje delo vrši v sporazumu z Mediusaveznim odborom za IX. olimpijado v Zagrebu. Za Maribor in Celje se osnujejo lokalni odbori z enakim ciljem.

Konstituiranje tega odbora se vrši v petek dne 27. t. m. v damskem salonu kavne Emona. Vse organizacije se napošajo, da sporoče ime svojega delegata na naslov podpisanega saveza in da odposljejo tega delegata na konstituiranje odbora dne 29. t. m.

Prosimo, da sklepajo odbori posameznih sportnih organizacij na podlagi te objave. Pripominjamo še, da se je sestanka udeležilo 16 sportnih organizacij, med njimi vsi 3 savezi, ki imajo svoj sedež v Ljubljani. — Jugoslovanski zimskosportni savez, Ljubljana.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora dne 18. V. 1927.) — Z ozirom na nalog upr. odbora z dne 13. V. se določa ponovno prvenstveno tekmo Hermes: Ilirija v soboto, dne 21. V. ob 17.45 na igrišču SK Ilirije. Blagajniška služba: g. Mahkovec in ZSK Hermes, rediteljska služba: g. Frece in po 3 reditelji vsakega kluba. — V nedeljo, 22. V. se odigra na igr. ASK Primorja ob 17.30 semifinale za prehodni pokal LNP Ilirija: Primorje, kot predigra ob 15.45 pa prvenstvena tekma II. razreda Panonija: Slavija. Blagajniška služba: g. Zupan in Cimperman ter po 3 reditelji vseh štirih klubov. — Na praznik, dne 26. V. se absolvirajo ob 17. uri na igr. SK Ilirije pokalni finale med zmagovalcem tekme Ilirija: Primorje ter Atletik SK. Kot predigra se vrši ob 15.30 prv. tekma II. razreda Krakovo: Svoboda. Blagajniška služba: g. Kovač in SK Svoboda, rediteljska: g. Bergant in Kosce ter po 3 reditelji vseh štirih klubov. Blagajne se otvorijo vedno pol ure pred pričetkom prve tekme, ob istem času mora biti na mestu rediteljstvo. — Verificirajo se s pravom nastopa dne 26. V. za SK Celje: Grilanc Just; za SD Rapid: Vidovič Vincenc; za SK Slavija: Albrecht Vinko, Novak Zdravko, Toplak Leo, Remžgar Stanko, Prusnik Milan. — V smislu določil § 10. o. p. JNSa se dovoli takojšen nastop v prijateljskih tekmah igr. Wenig Francu za ASK Primorje ter igr. Baumgartner Karolu za SD Rapid. — (Iz seje kaz. odbora dne 9. V.) — Igr. Mihelič (SK Slavija) se kaznuje po § 15. kaz. p. z uporabo § 9. kaz. p. z ukorom radi prekršaja v prv. tekmi Svoboda: Slavija dne 24. IV. — Igr. Dolinar Vekoslav (SK Ilirija) se oprosti krivde po § 35. kaz. prav. iz prv. tekme Hermes: Ilirija dne 1. V.

SK Jadran. Danes od 14. ure dalje delo na igrišču za člane, ki so popoldne prosti, od 18. ure naprej za ostalo članstvo. Izravnavna igrišča je nujna, da se poseje trava, radi tega morate vsi na delo. Isti delovni čas v soboto. — Predsednik.

SK Natak: ASK Primorje jun. Ju tri v soboto ob 16. se odigra prijateljska treningtekm med najmlajšimi ljubljanskim klubom in med mladimi Primorjani, in sicer na igrišču ASK Primorje. V slučaju deževnega vremena odpade tekma.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes v petek, ob 19. sestaneke vseh igralcev I. moštva v gostilni Kačič (Dunajska cesta).

Sodniški zbor za internacionalni miting Ilirije. Sledeči gg. se napošajo, da se delujejo v sodniškem zboru pri mitingih SK Ilirije, ki se vrše v nedeljo 22. t. m. ob 14. uri na igrišču Ilirije: Betetto, Bloudek, Oblak, Čop, Gnidovec, Pevalok, dr. Majcen, Kosce, Baltesar, Kramaršič, Zeleznik, Povše, Mahkovec, Rotar, Kos, Jerman, Komar, Vrančič, Hladnik, Hiti, Gorčar, Lipold, Bradac, Fink. Poleg navedenih se napošajo za sodelovanje še gg. Slamič, Vinčič, Gregorič. Vse imenovane gg. se napošajo, da sigurno prisostvujejo sestanku jurije, ki se vrši danes ob 20. uri v posebni sobi kavarne Evropa. Na sestanku se izvrši zbiranje atletov, ter točna porazdelitev sodniških funkcij.

Nedeljske sportne prireditve. Sportni program prihodnje nedelje je dokaj zanimiv. Na igrišču Primorja se ponovi ljubljanski nogometni derbi, pri katerem se bosta borila v semifinalu za poudarjeni pokal Ilirija in Primorje. Predigro absolvirajo

ta v prvenstvenem boju Slavija in Panonija. — Ilirija priredi na svojem igrišču mednarodni lahkoatletski miting, ki bo zanimiv že radi tega, ker bodo nastopili mariborski atleti in Haškovec, mogoče pa tudi atleti iz Gradca in Celovca. Podrobnosti še sledijo.

ZSK Hermes. Sestanek I. moštva za postavbo moštva se vrši danes ob 19.30 v lokalu. Pozivam vse v poštev prihajajoče igrače, da se sestanka sigurno udeležijo, ker jo isti zelo važen z ozirom na odigranje prvenstvene tekme z Ilirijo, ki se vrši v soboto. — Načelnik.

Motociklisti. V nedeljo, dne 22. t. m. priredi I. Hrvatski motociklistični klub v Zagrebu dirko na progi Jaska-Plješevica. Motoklub Ljubljana namerava ob tej priliki napraviti skupaj izlet do Sombora in oficijelno to dirko posetiti. Člani se pozivajo, da se te dirke v velikem številu udeležijo. Skupni odhod se pravčasno naznani. Propozicije in prijave so na razpolago v klubovni pisarni (Resljeva c. 1). V nedeljo dne 26. t. m. se vršijo hitrostne motociklistične dirke na Tezmem pri Mariboru, katere priredi Motoklub Maribor. Motociklisti, dirkači M. kl. Lj. se napošajo, da se teh dirk udeležijo. Propozicije in prijavnice so istotako na razpolago v klubovni pisarni. Odbor.

Turistika

VI. občni zbor TK »Skala« se je vršil dne 2. maja v čitalnici »Sokola« v Narodnem domu. Klub je štel v preteklem poslovnem letu 182 rednih, 31 podpornih, 7 ustanovnih in 1 častnega člana; nanovo je pristopilo 84 članov, preminul je 1 reden član. Posloval je klub v Selenburgovi ulici št. 7/2. Javno je priredil 9 strokovnih sklopičnih predavanj, in sicer: v Ljubljani, na Jesenicah, v Celju, Trzinu in Zagrebu, dalje smučarsko tekmo v Planici in alpsko vožnjo s Kredarice v dolino Krmo. Klub ima lastno stalno rešilno ekspedicijo, ki je v preteklem letu prišla dvakrat v akcijo. Interno se je priredil pordnevi smučski tečaj za članove začetnike in 1 skupni izlet za člane. Delovanje klubovnih članov je bilo organizirano po odsekih, kakor: fotoamaterski, tehnični, smučski, Fotoamaterski odsek je vezbal člane v fotografiranju, izdelal nad 100 diapozitivov, večje število povečav za ministrstvo trgovine in industrije, se udeležil med drugimi z uspehom tudi fotografске razstave v Splitu. Klub ima tudi lastno, dasi še zelo skromno strokovno knjižnico, ki šteje nad 200 knjig, nekaj zemljevidov in fotografij. Končno je bil voljen nov odbor, v katerega so bili voljeni: prof. Ravnik kot predsednik; kot odborniki pa Martelanc, Toreli, Ogrin, Koča, Semlič, Kveder, Pardubsky, Pibernik. Za prihodnje poslovno leto je bilo sklenjeno, da se bo postopalo strogo v smislu klubovnih pravil in poslovnika in se bodo člani, ki ne bodo pravočasno izpolnili prevzetih obveznosti, brez nadaljnjega smatrali za izstopivše, oziroma bodo prevedeni v podporne člane. — Odbor.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
Izdelovatelj dežnikov
Na drobno Na debelo
Zaloga sprehajalnih palic
Stari delalci se sanovo srebeleto.

Odeje
sprejemam v delo in popravljam ter vato v eufanjo. —
Rota ulica 19. 45

Naznanilo.

Tvrdba POK

NASLED.

Mirko Bogataj

LJUBLJANA

Stari trg šte. 14

naznanja cenjenemu občinstvu,

da otvori dne 1. junija

svojo popolnoma na novo preurejeno in bogato založeno špeciialno trgovino vsakovrstnih najmodernejših

KLOBUKOV

ter se za cenjeni obisk najtopeje priporoča.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Istotam se bodo sprejemali tudi klobuki v popravilo.

Veletgovina v Ljubljani sprejme

slovensko-nemško eventualno srbohrvatsko

korespondentinjno.

Reflektiramo le na popolnoma samostojne, perfekte in starejše. — Pismene ponudbe z navedbo referenc na ogled. — oddelek »Jutra« pod »Perfektne korespondentinjne«.

Mestni pogrebni zavod.

Potti globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša predobra in nenadomestljiva mamica, stara mama in tašča, gospa

Regina Antosiewicz roj. Calvi

v sredo, 18. t. m. ob 8. uri zvečer, previdena s svetotajstvi za umirajoče v 91. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 20. maja 1927 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Stari trg št. 1, na pokopališču k Sv. Kržu.

V Ljubljani, dne 19. maja 1927.

Zalujoči ostali.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. — Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

KRAPINSKE TOPLICE

bliizu Zagreba. 43 stopinj Celzija, termalna voda in blato, leči revmo, protin, ishias, ženske bolezni itd. Pred sezono in po sezoni znatni popusti ob rednih sezonskih cen. posebej specialni dogovori za 20-dnevno bivanje za pavšalno ceno 1280 Din (stanovanje, kopel, oskrba, vse pristojbine in zdravnik). Začetek sezone 15. aprila. Natančna pojasnila in prospekte daje kopatniška uprava. 133-a

Št. 13.306/ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat Ljubljanski razpisuje oddajo

steklarskih, slikarskih in pleskarskih del

pri zgradbi mestne 80 - stanovanjske hiše na Ahacijevi cesti v Ljubljani.

Vse tozadevne podatke daje mestni gradbeni urad. Šolski drevored št. 2/II., med uradnimi urami od 21. maja 1927, dalje.

Mestni magistrat Ljubljanski, dne 16. maja 1927.

Dr. Zarnik I. r.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš dobri soprog, oče, brat in stric

Ignac Ravnihar

prevoznik

v četrtek ob pol 12. uri popoldne, po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v soboto ob 5. uri popoldne iz Solake ulice št. 8 na škofjelško pokopališče.

Marija Ravnihar, soproga.

Vinko, Otto, Radolf, Ivan, France, Adolf, sinovi.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.

15letna garancija.

Vezanje se počuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji »Adler«.

Kolesa iz prvih tovarn »Dürkopp«, »Kayser«, »Styria«, »Waffenrad« (Orožno kolo). — Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki zastojni in franko. 32/L

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2

V Ptuj in okolici

so takoj na prodaj:

- Dvonedstropna stanovanjska hiša v Prešernovi ul. 27 z dvema stanovanjskim hišama na dvorišču (9 stanovanj, 13 sob) in drugimi manjšimi poslopji (drvarnica, pralnica in vrtna hišica) vsa zazidana ploskev 338 m². Poleg hiše stavbišče, zemljišče in vrt v izmeri 1043 m² ter lasten vodnjak.
- Enonedstropna vila v Vičavi, hiš. št. 50/1, oddaljena od Ptuja 15 min. z zidano teraso, zazidana ploskev 198 m², poleg vile vile vrt in zemljišče 3224 m², 6 sob, lasten vodnjak.
- Pritlična hiša v Vičavi, šte. 24, štiri sobe, zazidana ploskev 51 m² z vrtom, vinogradom in njivo v izmeri 4554 m².
- Pritlična hiša na Zg. Bregu (vložek št. 42) s parcelo 3213 m².

Zelo ugodni plačilni pogoji!

Del kupnine ostane lahko vknjižen. — Ponudbe sprejema in pojasnila daje odvetniška pisarna dr. A. Remec, Ptuj, Minoritski trg.

Globoko užaloščeni sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da nas je naš iskreno ljubljani predragi soprog, najboljši oče, brat, stric, tast, gospod

Lovrenc Stojec

zlatar in urar

danes v rani uri zjutraj nepričakovano zapustil.

